

СВЯТА ПТУШАК
НА ТУРАЎШЧЫНЕ

8

ТВОРЧАЯ СІЛА
МАСТАКА
МІХАІЛА КРАТА

9

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

31

САКАВІКА 2022 г.

ЧАЦВЕР

№ 62 (29684)

ЦЫТАТА ДНЯ

Анатоль МАРКЕВІЧ,
міністр культуры:

«За розумы, сэрцы і душы маладых людзей ідзе сапраўдная інфармацыйная вайна. Вельмі важна, каб мы ні ў якім разе не страцілі гістарычную праўду, ні ў якім разе пад уздзеяннем звонку не здрадзілі нашым героям — тым людзям, якія здабывалі Вялікую Перамогу. У нашай краіне гэта немагчыма па сутнасці сваёй, пакуль жывуць нашы ветэраны, пакуль жывая памяць аб тым страшным ваенным ліхалецці, пакуль не зарастуць дарогі, якія вядуць да мемарыяльных комплексаў і абеліскаў. Перажыўшы страшныя беды, страты, якія прынесла Вялікая Айчынная вайна, перажыўшы Другую сусветную вайну, чалавецтва павінна задумацца. Фашысцкая ідэалогія не павінна ніколі адродзіцца».

АЛІМПІЯДНІКІ АД ПРАЦЫ

У Магілёве гэтымі днямі праходзіць заключны этап рэспубліканскай алімпіяды па вучэбным прадмеце «Працоўнае

навучанне» сярод навучэнцаў агульнай сярэдняй, прафесійнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. У алімпіядзе бяруць

удзел 36 хлопчыкаў і 38 дзяўчынак з усіх абласцей і горада Мінска.

Фота БелТА.

КОРАТКА

- Карпенка: фактаў судовага аспрэчвання вынікаў рэспубліканскага рэфэрэндуму няма.
- Беларусь у 2021 годзе на трэць нарасіла экспарт у Пензенскую вобласць Расіі.
- Агульнагарадскі суботнік пройдзе ў Магілёве 16 красавіка.
- БелАЗ створыць 200-тонны экскаватар.
- Браканьеры застрэлілі зубра ў Пружанскім раёне.
- СААЗ: смяротнасць ад COVID-19 вырасла ў свеце за тыдзень на 43 %.
- Кантракты на 1 млрд расійскіх рублёў падпісаны па выніках прадфоруму ў Санкт-Пецярбургу.

Прафарыенцір

БУДУЧЫНЯ ПАЧЫНАЕЦЦА ТУТ!

Рэктар БДПУ — пра місію настаўніка, пакліканне і важнасць правільнага выбару

Ці кожны чалавек з дастатковым узроўнем ведаў можа стаць педагогам? Што ў прафесіі настаўніка самае складанае? Ці плануецца адкрываць у Беларускім дзяржаўным універсітэце новыя факультэты або новыя спецыяльнасці? Гэтыя і многія іншыя пытанні прагучалі падчас сустрэчы рэктара БДПУ Аляксандра ЖУКА з удзельнікамі профільнай змены «Педклас — гэта клас!», якая прайшла ў мінскім адукацыйна-аздараўленчым цэнтры «Лідар».

СТАР. 5

Лічбавы беларус

ЭЛЕКТРОННЫ КАБІНЕТ КАРЫСТАЛЬНІКА

Для заказу паслуг і ўзаемадзеяння з дзяржорганамі анлайн

Усе сучасныя беларусы (больш як дзевяць мільёнаў чалавек) сёння маюць персанальны электронны кабінет, але далёка не кожны ведае пра яго існаванне. Ствараецца такі кабінет па выяўленчым прынцыпе на аснове дэперсаналізаваных даных. Простымі словамі — чалавек нарадзіўся, звесткі пра яго з'явіліся ў рэгістры насельніцтва, а на адзіным партале электронных паслуг (АПЭП) для яго завялі асабісты электронны кабінет. Кабінет лічыцца неактыўным, пакуль чалавек у яго не ўвайшоў. Зараз яго «адамкнулі» толькі каля 167 тысяч асоб, аднак такіх прасунутых карыстальнікаў становіцца ўсё больш, кажучы эксперты электроннай галіны. Праз гэты рэсурс можна заказаць і атрымаць пэўныя адміністрацыйныя працэдурныя і паслугі, сюды ж прыйдуць звесткі пра ўсе стасункі ўладальніка кабінета з дзяржорганамі, а таксама дашлюць рознага роду паведамленні, якія чалавек не заказваў: штрафы, пошты і іншае. Як працуе электронны кабінет, навошта ён, чым карысны, ці варта ім увогуле карыстацца, расказалі ў Нацыянальным цэнтры электронных паслуг (НЦЭП).

СТАР. 7

ISSN 1990 — 763X

Інтэграцыя

СТАЎКА НА ЎЛАСНЫЯ СІЛЫ І ГІСТАРЫЧНУЮ ПАМЯЦЬ

Другі дзень рабочага візіту ўрадавай дэлегацыі Беларусі на чале з прэм'ер-міністрам Раманам ГАЛОЎЧАНКАМ у Санкт-Пецярбург пачаўся цырымоніяй ўскладання вянка да манумента «Маці-Радзіма» на Піскароўскіх мемарыяльных могілках.

Таксама кіраўнік беларускага ўрада пакінуў запіс у кнізе памяці. «Эмоцыі перапаўняюць, калі знаходзішся тут, у Піскароўскім мемарыяле — месцы святой памяці і смутку аб трагічных і герайчных падзеях нашай агульнай гісторыі. Ратны подзвіг нашых народаў у Вялікай Айчыннай вайне, цаной мільёнаў жыццяў, якія адстаялі права на жыццё, свабоду і незалежнасць, будзе жыць у стагоддзях», — сказана ў запісе.

Пасля рабочы графік працягнуўся адкрыццём беларуска-расійскага бізнес-форуму «Беларусь — Санкт-Пецярбург: погляд у будучыню», перадае БелТА.

«Асаблівае значэнне бізнес-дыялогу набывае ў кантэксце санкцыйнага ціску заходніх краін на нашы дзяржавы. Магчыма, за непрацяглы час вострая фаза спадзе, дзелавыя колы зноўдзецца магчымасці працаваць у гэтых умовах. Тым не менш усе мы павінны разумець, што супраць нас гуляюць «удоўгую», ніхто не хоча мірыцца з тым, каб нашы дзяржавы былі тэхналагічнымі і самастойнымі, суверэннымі, незалежнымі. У гэтых умовах наш галоўны адказ — пераацэнка таго шляха, па якім мы развіваемся, і, вядома ж, стаўка і апора на нашы ўласныя сілы, на наш навуковы і інтэлектуальны патэнцыял», — мяркуе Раман Галоўчанка.

Ён адзначыў, што ў гэтай няпростай сітуацыі бізнес мае патрэбу ў падтрымцы з боку дзяржавы. На нацыянальных узроўнях у Беларусі і Расіі прымаюцца меры па змякчэнні негатывнага эфекту ад абмежавальных мер. Асабліва ўвагу ўдзельнікам форуму беларускі прэм'ер параў ўдзяліць тэмаму ўзаемнай пераарыентацыі паставак тавараў экспарту ў недрожарыяныя краіны, а таксама актыўнасці вытворчай і тэхналагічнай кааперацыі.

На парадку дня

«Ад дысцыпліны, згуртаванасці залежыць сур'ёзны складнік любога выніку»

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА працягвае камандзіроўкі ў рэгіёны і сустрэчы з працоўнымі калектывамі. Учора ён узяў удзел у пасяджэнні Салігорскага райвыканкама.

ПРА САЦЫЯЛЬНЫЯ ГАРАНТЫІ І МЕРЫ АДКАЗНАСЦІ

У цэлым на сустрэчы абмяркоўваліся пытанні дысцыпліны. «Сёння ад дысцыпліны, арганізаванасці на ўсіх узроўнях (і кіраўнікоў, і працоўных калектываў, кожнага на сваім рабочым месцы) залежыць развіццё нашай дзяржавы. Ва ўмовах санкцый, выклікаў і новых пагроз, інфармацыйнай вайны ад дысцыпліны, згуртаванасці залежыць сур'ёзны складнік любога выніку», — падкрэсліў Ігар Сергеенка ў размове з журналістамі, паведамляе БелТА.

Падрабязна разгледжаны на пасяджэнні існуючыя тэндэнцыі змянення колькасці траўміравання і гібелі людзей, меры для гэтага, якія прымаюцца па розных напрамках. Размова ў тым ліку ішла аб прафілактыцы ДТЗ і гібелі людзей, вытворчага траўматызму, гібелі пры пажахах, у вадаёмах, ад супрацьпраўных

дзённяў, у выніку атручэнняў і злужывання наркатычнымі рэчывамі і алкаголем.

На пасяджэнні падкрэслілі, што работу па выратаванні, ахове жыцця і здароўя грамадзян дзяржава і ў далейшым будзе забяспечваць, але людзі павінны і самі разумець меру сваёй сацыяльнай адказнасці.

У сваю чаргу, Ігар Сергеенка звярнуў увагу, што ў абноўленай Канстытуцыі прадугледжаны не толькі гарантыі, але і меры сацыяльнай адказнасці. Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта адзначыў, што ў рамках работы над заканадаўствам у межах развіцця Канстытуцыйнай трэба па канкрэтных пазіцыях падумаць, дзе і як тое адлюстравана.

«Сёння актуальнае пытанне аб тым, што ж павінны рабіць самі грамадзяне, — аб мерах сацыяльнай адказнасці. Дарэчы, гэтая норма знайшла адлюстраванне ў абноўленай Канстытуцыі. Таму ў законапраектах, якія рушаць услед за Канстытуцыяй, трэба будзе таксама прапісаць і адказнасць нашых грамадзян за выкананне тых ці іншых канкрэтных нормаў, якія ўплываюць і на дысцыпліну, і на бяспеку», — адзначыў Ігар Сергеенка.

СИТУАЦЫЯ Ў КАЛІЙНАЙ ГАЛІНЕ

Становішча няпростая, але некрытычнае. Так пракаментавалі журналістам кіраўнік

Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергеенка сітуацыю ў калійнай галіне па выніках пасяджэння Салігорскага райвыканкама.

«Абстаноўка няпростая, але некрытычная. Ідзе пошук рашэнняў. Прадпрыемства працуе, — перадае яго словы БелТА. — Ва ўмовах санкцый, штучна створаных нам праблем з транспарціроўкай прадукцыі па вядомых каналах праз порты Балтыі (апошнім часам парушана транспарціроўка і праз Украіну) даводзіцца перабудоўваць лагістыку, працаваць з іншымі партнёрамі, працаваць з Кітаем, больш актыўна працаваць з Расіяй».

Разам з тым кампанія дымнамічна развіваецца, абстаноўка ў каліевым стабільная, бо працуе ў гэтым плане не толькі кіраўніцтва прадпрыемства, але і ўрад. Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта звярнуў увагу, што беларускія калійныя ўгнаенні неабходныя ў іншых краінах. «Тыя палітыкі, якія ўводзілі санкцыі адносна Беларусі, не думалі аб сваім народзе. Санкцыі б'юць не толькі па тых, супраць каго ўводзяцца, але і па тых, хто ўводзіць. Яскравы прыклад — угнаенні. Тым больш напярэдадні пасяўных работ», — падкрэсліў Ігар Сергеенка.

Парламенцкі дзённік

«У ВУЗКІМ СКЛАДЗЕ ШАБЛОНАДУМЦАЎ»

Старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Андрэй САВІНЫХ зрабіў заяву ў сувязі з рашэннем Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы прыпыніць адносіны з беларускімі ўладамі.

«ПАСЕ насуперак каштоўнасцям, якія дэкларуе, пацвердзіла сваю негатоўнасць да адкрытага дыялогу з беларускім парламентам. Прынятае асамблей рашэнне фактычна блакіруе магчымасць камунікацыі, заснаванай на выкананні прынцыпаў аб'ектыўнасці, адкрытасці і збалансаванасці падыходаў і меркаванняў. Мы ўпэўненыя, што гэтае рашэнне наосяціць шкоду перш за ўсё самой ПАСЕ, дзе заходнеўрапейскія калегі пачынаюць дзейнічаць у атмасферы аднабокага і аднабокага інфармацыйнага ўздзеяння», — сказаў Андрэй Савіных.

Паводле яго слоў, беларускі бок быў гатовы абмяркоўваць палітычную сітуацыю

па любых тэмах ва ўмовах плюралізму меркаванняў і ацэнак. Гэта наглядна паказала пасяджэнне палітычнага камітэта ПАСЕ з удзелам прадстаўніка беларускага парламента, дзе абмяркоўваліся вынікі канстытуцыйнай рэформы ў Беларусі.

«Якраз у гэтым і заключаецца сэнс міжнароднага міжпарламенцкага супрацоўніцтва — развіццё прафесійнага, карэктнага і паважлівага дыялогу. Мяркуем, што сёння ПАСЕ адчувае сур'ёзны дыскамфорт ад з'яўлення ўдзельнікаў дыскусій, якія адважваюцца выступаць з крытыкай у адрас заходняга блока і дэградуючай сістэмы заходніх каштоўнасцяў і мадэляў сацыяльнага кіравання. Асамблея палічыла за лепшае працягваць абмеркаванне рэгіянальных пытанняў у вузкім складзе «шаблонадумцаў», падпарадкаваных канфрантацыйнай логіцы», — дадаў старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах.

На думку Андрэя Савіных, такі падыход непазбежна прывядзе да адрыву ад рэальнасці і рашэнняў, якія прымаюцца на аснове недаасканаленага блокавага мыслення. «Тым не менш мы ўпэўненыя, што рэальнае жыццё рана ці позна прымусіць дэпутатаў ПАСЕ адмовіцца ад «групашчыны» і заняцца вырашэннем рэальных праблем, а таксама адмовіцца ад гучных, але дылетанцкіх і бессэнсоўных палітычных заяў», — сказаў парламентарый.

Андрэй Савіных адзначыў журналістам, што апошнім часам беларускія дэпутаты больш супрацоўнічалі з Саветам Еўропы, і там краіна дэманстравала канструктыўны падыход.

«Мы далучаліся да канвенцыі Савета Еўропы ў вузкіх спецыяльных сферах. Напрыклад, у сферы барацьбы з камп'ютарнымі злачынствамі, утрымання знявольных, абароны дзіцей ад сексуальнай эксплуата-

цыі. Гэта былі кропкавыя галіны, у якіх вопыт Савета Еўропы быў нам карысны. Мы гэта бачылі і выкарыстоўвалі гэты вопыт адразу ў нашым заканадаўчым працэсе», — расказаў Андрэй Савіных.

Ён растлумачыў, што ПАСЕ — гэта палітычны орган, які сёння дэманструе пазіцыю «павярхоўнага палітыканства» і не можа сабе дазволіць плюралізм меркаванняў.

Як паведамляе прэс-служба Палаты прадстаўнікоў, 15 сакавіка на пазачарговай сесіі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы ў Страсбургу было прынятае заключэнне «Наступствы агрэсіі Расійскай Федэрацыі супраць Украіны». Ключавым пасылкам дакумента стаў заклік выключыць Расію з Савета Еўропы. Таксама акт утрымлівае пункт аб прыпыненні ўзаемадзеяння з беларускімі ўладамі.

Марыя ДАДАЛКА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Кіраўнік польскага ўрада заявіў, што русафобства стала мэйнстрымам у Еўропе

Прэм'ер-міністр Польшчы Матэвуш Маравецкі заявіў адкач прэс-канферэнцыі, што сёння русафобства стала ў Еўропе мэйнстрымам, і гэта рэальнасць, у якой даводзіцца функцыянаваць, перадае ТАСС.

Палітык таксама дадаў: тое, што раней лічылася неабходнасцю змянення ценз шляхам пошуку танных энэргарэсурсаў у Расіі, сёння гэта — плата за «ваенную машыну Плуціна».

30 сакавіка прэм'ер Польшчы прадставіў «план дэрсіфікацыі энергетыкі» краіны, заявіўшы аб намерах цалкам адмовіцца ад імпарту расійскіх энэргарэсурсаў — вугалю, нафты і газу — да канца 2022 года. Раней з ініцыятывы ўладаў Польшчы пакінулі 45 расійскіх дыпламатаў. Пасол Расіі ў Варшаве Сяргей Андрэев заявіў, што бягучая сітуацыя паміж РФ і Польшчай можа прывесці да ўзаемнага закрыцця польскіх пасольстваў, хоць да разрыву адносін не дойдзе.

МЗС Кітая не пацвердзіла гатоўнасць Пекіна выступіць гарантам бяспекі Украіны

Кітай працягне выконваць канструктыўную ролю і аказваць садзейнічанне для нармалізацыі сітуацыі вакол Украіны, але пры гэтым будзе прытрымлівацца ўласных метадаў. Аб гэтым заявіў афіцыйны прадстаўнік МЗС КНР Ван Вэньбін, перадае ТАСС.

Такім чынам ён адказаў на пытанне журналістаў аб тым, ці гатовы кітайскі бок выступіць гарантам мірнага пагаднення паміж Масквой і Кіевам. «Мы маем намер узаемадзеяння з кожным з зацікаўленых бакоў для таго, каб узброены канфлікт паміж Расіяй і Украінай завяршыўся ў найбліжэйшы час», — сказаў кітайскі дыпламат.

Раней кіраўнік МЗС КНР Ван І падчас перагавораў з расійскім калегам Сяргеем Лаўровым у кітайскім горадзе Тунсі заявіў, што адносіны Кітая і Расіі захавалі правільны кірунак.

Стваральнік скульптур у форме сабакі з паветраных шарыкаў адправіць свае работы на Месяц

На Месяц адправіць скульптуры амерыканскага мастака, вядомага сваімі скульптурамі ў форме сабакі з паветраных шарыкаў.

Творы мастацтва раней ужо адрапалі ў космас, але ніводнаму з іх яшчэ не ўдалося сесці на паверхню Месяца. Скульптуры створыў амерыканец Джэф Кунс, пры гэтым з кожнай з іх будзе асацыяравана ўнікальная лічбавая NFT-копія, ахаваная ад падробкі. «Я хацеў стварыць NFT-праект з гістарычным значэннем, які быў бы ўкаранены ў гуманістычнай і філасофскай думцы, — тлумачыць мастак. — Нашы дасягненні ў космасе дэманструюць басконнасць чалавечага патэнцыялу. Гэтыя ідэі знаходзяцца ў цэнтры майго NFT-праекта, які можна разумець як працяг чалавечага натхнення за межы нашай планеты». Пакуль незразумела, якія менавіта скульптуры мастак адправіць у космас. Вядома толькі, што яны павінны паляцець на Месяц у ліпені 2022 года на рабатызаваным апарате кампаніі Intuitive Machines.

Прадпрымальніцтва

СТАРТАПЫ Ё ЭКАНОМІЦЫ ПІД ДЭВІЗАМ «ЗАРАЗ МЫ ЗМОЖАМ ЗРАБІЦЬ І САМІ»

Галоўнай ідэяй нашай эканомікі ў найбліжэйшы час стане развіццё новых вытворчасцяў у галіне імпартазамышчэння

Набірае папулярнасць Рэспубліканская конкурсная праграма **Белаграпрамбанка «Стартап-марафон»**, якая рэалізоўваецца пры падтрымцы Міністэрства эканомікі, Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях, Беларускага інвацыійнага фонду і прадстаўніцкага бізнес-супольнасці. Яна стартвала ў пачатку сакавіка.

Іграе ролю не ўзрост, а хуткасць асваення ніш

На прэс-канферэнцыі з нагоды запуску конкурснай праграмы **начальнік упраўлення эканомікі інвацыійнай дзейнасці Міністэрства эканомікі Дзмітрый КРУПСКІ** адзначыў, што мы ўступілі ў эпоху ўзрушэнняў, і лейтматывам гэтай эпохі з'яўляецца тое, што раней адносна адзінай планетарнай цывілізацыі сёння распадаецца на кантынентальныя, рэгіянальныя сістэмы. Мянсяюцца бізнес-мадэлі, канфігурацыя рынку. Калі раней зараблялі грошы праз выхад на сусветны рынак, то цяпер, у святле таго, што адбываецца, ключавымі стануць праекты, звязаныя з імпартазамышчэннем.

«На нашых ваках ідзе змена і практыкі, і сусветнага эканамічнага ландшафту. У гэтым кантэксце нашы намаганні накіраваныя на тое, каб стварыць камфортныя ўмовы для новай генерацыі прадпрымальнікаў», — сказаў Дзмітрый Крупскі. Мінэканомікі мае намер актыўна падтрымліваць стартап-рух. «Стаўка будзе рабіцца перш за ўсё на вытворчыя стартапы. Сам кантэксць гэтай эпохі такі, што з прычыны вызвалення рынку з'яўляецца даволі шмат цікавых і перспектывіўных ніш. Пытанне ў тым, наколькі хутка прадпрымальнікі змогуць гэтыя рынкі заняць і асвоіць», — адзначыў начальнік упраўлення.

Гэта ж датычыцца і рэалізацыі паспяховага стартапаў: у краіне ствараюцца камфортныя ўмовы.

«Стартап-марафон» — адно з флагманскіх мерапрыемстваў у гэтым кірунку. Яго ключавая мэта — развіццё і падтрымка стартап-руху і малага інвацыійнага прадпрымальніцтва ў краіне. Узроставае абмежаванне для ўдзельнікаў няма, больш за тое, завіць аб сабе могуць як пачаткоўцы — як уладальнікі стартап-ідэй, так і дзеючыя стартапы Беларусі. Вызначаны чатыры асноўныя кірункі: AgriTech (тэхналогіі ў сельскай гаспадарцы), Creative (лічбавыя тэхналогіі ў медыа, дызайне і культуры), Fintech (фінансавыя тэхналогіі, сэрвісы і электронная

камерцыя), TechNet (перадавыя вытворчыя тэхналогіі).

Праверка канкурэнтаздольнасці

У рамках марафона мяркуецца актыўнае прыцягненне шырокага кола ўдзельнікаў. У прыватнасці, запланавана правядзенне серыі пілотных семінараў у рэгіёнах краіны. І першы з іх прайшоў у Магілёве. Любы бізнес — свайго роду машына па здабыванні грошаў.

«Пры стварэнні бізнесу можна ісці метадам спроб і памылак. А можна засцерагчыся ад памылак, правесці першыя і сваю бізнес-ідэю, яе канкурэнтаздольнасць. Падчас «Стартап-марафона» ідзе пад рознымі ракурсамі будучы разглядаць эксперты. Больш за тое, тыя бізнес-ідэі, якія акажуцца, па іх думцы, найбольш жыццяздольнымі і перспектывіўнымі, атрымаюць сур'ёзныя прызы. Разлічваем, што ў рамках гэтага праекта зможам вывесці наш стартап-рух на якасна новы ўзровень, адаптаваўшы яго да сённяшніх умоў, сарыентаваўшы ў першую чаргу на рэалізацыю праектаў па імпартазамышчэнні. Выходзіць на глабальны рынак цяпер будзе ўсё чэжэй», — дадаў Дзмітрый Крупскі.

Раней **кіраўнік Мінэканомікі Аляксандр ЧАРВЯКОЎ** расказаў, што праграмы па імпартазамышчэнні ў Расію стануць больш даступныя прадпрыемствам Беларусі, якія займаюцца выпускам машынабудаўнічай тэхнікі і абсталявання. Ён падкрэсліў, што гэта акно магчымасцяў, яго неабходна максімальна хутка выкарыстоўваць, каб нарасціць аб'ёмы выпадальнага экспарту.

Конкурсная праграма будзе доўжыцца 9 месяцаў. Пазмагацца за грошывыя прызы ў «Стартап-марафоне» і атрымаць экспертную падтрымку змогуць распрацоўшчыкі інвацыійных тэхналогій у самых розных сферах дзейнасці: сельскай гаспадарцы, дызайне, культуры, вытворчасці і фінансах.

Конкурсная праграма будзе праходзіць у тры этапы,

пачынаючы з сакавіка і да лістапада ўключна.

«Мы хочам выявіць маладых крэатыўных прадпрымальнікаў, якія віруюць ідэямі, хочуць займацца бізнесам», — сказаў **начальнік упраўлення развіцця эканомікі ААТ «Белаграпрамбанк» і старшыня арганізацыйнага камітэта Рэспубліканскага конкурсу «Стартап-марафон» Дзмітрый ПРЫМАК**.

Прадстаўнік банка адказаў на пытанне, ці плануе ўстанова і ў далейшым падтрымку цікавых бізнес-ідэй і праектаў удзельнікаў конкурсу, у прыватнасці па тэхналогіях у сельскай гаспадарцы. Можна быць, яны атрымаюць нейкія льготы па крэдытах?

Дзмітрый Прымак растлумачыў, што банк зацікаўлены дапамагач у адаптацыі новых тэхналогій у сельскай гаспадарцы і перш за ўсё прапонуе тэхналогію дакладнага земляробства. «Мы гэтым ужо займаемся. І як адзін з фактараў стымулявання разглядаем крэдытныя праекты, якія гэтую ідэю будучы матываваць», — адзначыў спікер.

Дзмітрый Прымак расказаў, што прызавы фонд ад Белаграпрамбанка арыентаваны на 4 намінацыі і складае каля 16 тысяч беларускіх рублёў. Галоўны прыз конкурснай праграмы — 4 гранты па 500 базавых велічынь для пераможцаў у кожнай намінацыі.

Паводле яго слоў, фармат конкурсу прадугледжвае, што партнёры банка могуць таксама засноўваць свае прызы і прэфэрэнцыі. Прыцягваюць да праграмы і рэгіянальныя партнёры, так што стартапы могуць атрымаць падтрымку і ў рэгіёнах. Паступіла ўжо больш за 20 заявак на ўдзел у марафоне, а чакаецца іх значна больш, заяўкі ідуць з усіх рэгіёнаў Беларусі.

Лёгіячкі без фінансавай нагрузкі

Вывучэнне новых рынкаў, развіццё стартап-напрамкаў у нас толькі пачынаецца, і марафон павінен стаць адным са штогадовых конкурсаў, лічыць **кіраўнік па інвестыцыях і праграме «Іскра», аддзела ўпраўлення навукова-тэхнічных інвацыійнага камітэта Дзяніс СІЛЬЧАНКА**. Ён таксама паветуе, што ў кампаніі распрацоўваюць сваю намінацыю ў рамках гэтага марафона, пра якую абвешчаць крыху пазней.

Дзяніс Сільчанка дадаў, што ўдзельнікі ўжо падчас конкурсу атрымліваюць шэраг бонусаў, у тым ліку ад індустрыяльнага парка. Гэта пляцоўкі з шэрагам льгот, заканадаўча зацверджаных, што дазваляе знізіць фінансавую нагрузку для стартапаў, паколькі бясплатна аказваюцца кансалтынгавыя, юрыдычныя, бухгалтарскія і іншыя паслугі.

Калі ў ацэнцы стартапаў будучы удзельнічаць прадстаўнікі рэальнага сектара, ці могуць яны перанакіраваць некаторыя бізнес-ідэі канкурсантаў у неабходнае ім рэчышча, каб затым укараніць у сябе? На гэтае пытанне прадстаўнік Мінэканомікі растлумачыў, што ў рамках конкурсу створаны аўтарытэтыя экспертны савет. Ці варта перанакіраваць нейкія цікавыя ідэі на рэалізацыю ў рэальным сектары, залежыць ад жыццяздольнасці стартапу і ці захоча прадпрымальнік убудоваць у нейкі кааперацыйны ланцужок. Пра гэта можна будзе меркаваць ужо бліжэй да завяршэння марафона.

Дырэктар Беларускага інвацыійнага фонду Дзяніс КАРЖЫЦКІ падкрэсліў, што сёння вырас попыт на інвацыі. І шэраг ідэй зможам уласобіцца ў бізнес, а таксама атрымаць падтрымку на прадпрыемствах рэальнага сектара, якія зацікаўлены ўкараніць перспектывіўныя распрацоўкі ў сябе. Паводле яго слоў, гэтая работа будзе спрыяць як паспяховаму імпартазамышчэнню, так і выхаду на новыя рынкі, у тым ліку на рынкі Азіі і іншыя. І засваенне гэтых рынкаў без інвацыій, новых тэхналогій, маладых крэатыўных кадраў, напэўна, немагчыма.

Старшыня Асацыяцыі трэкераў і бізнес-кансультаў Юлія БАШКО дадала, што эксперты з іх боку таксама хочуць падтрымаць стартапераў і вытворцаў. «Асацыяцыя створана менавіта для таго, каб акумуляваць экспертызу трэкераў і кансультаў, якая датычыцца бізнесу і стартапаў. Акрамя стартапаў, вельмі хацелася б на нашым марафоне ствараць пастаянныя кампаніі, якія вырашлі зрабіць спін-офы. Гэта вельмі актуальна, таму што на базе такіх кампаній можна развіць новы напрамак, які будзе стартапаў з вельмі зарнаватымі патэнцыяламі», — дадала яна.

Сяргей КУРКАЧ.

ФІЛАСОФІЯ ВАНТРОБЫ

Прыемнага апетыту. Альбо смачна есці. Каму і як даспадобы. Дэмакратыя. У тым ліку і моўная. Як тушонка? Некаторыя бралі скрынямі. Муку — мяхамі. Разумею. Беларускае харчаванне, не долары. Свайго курсу і якасці не страчвае. Але навошта соль было скапляць? Гэта так трэба НЕ ВЕРЫЦЬ у сваю краіну. Гэта трэба НЕ ВЕДАЦЬ сваю краіну.

Калі верыць вучоным: прыпусь каменнай солі ў краіне амаль невычэрпныя. Калі верыць легендам, то соль гэтая ўтварылася ад слёз зямлі беларускай. Якая шмат пакутвала і нацярпелася. Якая маці можа спакойна назіраць, калі крўдзіцца яе дзяцей у бацькоўскай хаце? Таго ж нацярпелася і наша матушка-зямля. Досыць! Ды не пагадзіліся блудныя дзеці. І пайшлі у мяцежны разнос. І зноў роднай зямлі — слёзы. Таму і насамрэч запасы каменнай солі ў краіне невычэрпныя.

У свецкія часы добрыя фільмы здымалі. Павучальныя. «Зорны хлопчык», напрыклад. Ён быў спрытны і разумны, але жорсткі і халодны. Нават сваю маці ў лахманах жабрачкі адштурхнуў і пакрыўдзіў. Але лёс даў яму шанец выправіць памылкі... Гэта казка. А рэчаіснасць горшая.

Сваю маці-краіну, нібыта тыя падлеткі, мы саромеемся. Спраўды так і паводзім сябе. Саромеемся Беларусі, Гісторыі, Перамогі. Абы не было вайны. Скажыце гэта цяпер, гледзячы ў вочы бежанцам з майданутай Украіны.

А як мы, бывае, саромеемся сваёй роднай зямелькі ў літаральным сэнсе... Калі гэта слова «калгаснік» стала абразлівым? Як толькі стала абразлівым, тады і з'явіліся харчовыя цягнікі. Як толькі стала абразлівым, тады ўся інтэлігенцыя стала ў чаргу. З аднаго боку — тыя, хто палываў на «Джынсу», з другога — тыя, хто гандляваў «з-пад крыса».

Цікава, а што цяпер адкажуць тыя, хто крытыкаваў Лукашэнку за тое, што ён, маўляў, грошы ў зямлю закопвае? Маўляў, з Польшчы танней было б вазіць. Беларускае каўбасы і сыры і раней былі брэндам нашай адкрытай экспартарыентаванай эканомікі. А ў надыходзячых харчовы крызіс — гэта ўжо стратэгічная нацыянальная небяспека.

А колькі вэрхалу нарабіла аграрная палітыка Лукашэнкі! Пра вёску самыя прасунутыя «экспарты» згадваюць, калі выязджаюць на адпачынак з шашлыком. Вельмі лёгка заўзята крытыкаваць аграрную палітыку, аплятаючы аічынную вандліну. І чарка ды шкварка, аказваецца, — не так ужо і дрэнна.

Ну што, і далей будзем саромецца тавараў, створаных намі ж? Нашы камізэлькі і лепшыя, і натуральныя. Не, мы ўліхваем у замежнае аддзене, як у тую пятлю, і думамы ім. За адзін надліс па-англійску. То ж модна так. Добра, адзене для цела. Але мы і душы свае, і розум у іншаземныя анучы хаваем. І палітыка тут ні да чаго. Тут спраўдана здрада беларускасці.

Аднаго не магу зразумець. Чаму беларускасць некаторыя «светачы» нацыі атаямліваюць менавіта з «эўрапейскасцю». Ад «эўрапейскасці» смярдыць садомскім брудам. Хоціць пэцкаць светлую і чыстую Беларусь! Мы ж для «эўрапейцаў» былі заўжды тутэйшымі. Халопамі. І цяпер яны чакаюць нас. Няма там каму спіны гнуць. Там усе заняліся абаронай самых талерантных гендараў.

Мы пакуль адстаём. Славяне — унтэрменш — трэці сорт, што зробіш. Мы пакуль затрымаліся на ніжэйшай ступені піраміды «новых нармальнасцяў» — мы ў палоне філасофіі вантробы.

Калі мы сталі такімі? Скапнымі. Нашы продкі нават сярод галечы і нястачы «пасталітыч» перыяду альбо пасля ваеннага ліхалецця ўмелі радавацца сонцу і вясне. Раней залезалі ад зямлі. Ад цяжкай працы. Але ж і святыя ладзілі. Земляробчы календар быў знтаваны з побытавым. Бо зямля была насамрэч роднай.

А калі паглядзець хроніку пасляваеннага будаўніцтва, то на кадрах — спраўды светлыя летуценнікі. А аб чым цяпер мы марым? Аб новым гаджэце ці дзесяці тысячам «падпісоў» ў «Цік-Току». Бо за тое грошы даюць. Грамадства спажыванна...

Кажуць, Бог размаўляе з чалавекам шэптам любові, голасам сумлення, а потым ужо — рупарам выпрабаванняў. Мо зробім гэтую іншаземную «тын-дынч» цішэйшай. Хоціць хварэць на падлеткавую хваробу — манкуртам досыць ужо скакаць пад заморскай матывы на рэй-вечарніках. Час ужо змываць з твару касметыку чужых сэнсаў, а то некаторыя ўжо і забіліся, як насамрэч выглядаюць. Нас чакаюць сур'ёзныя справы. Трэба дапамагчы бацьку. Вясна на родным полі — час слябы.

Яўген ПУСТАВОЙ.

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокія спачуванні Акуловіч Ірыне Барысаўне, генеральнаму дырэктару рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Беларускае тэлеграфнае агенцтва», у сувязі з напаткаўшым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне генеральнаму дырэктару рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Беларускае тэлеграфнае агенцтва» Акуловіч Ірыне Барысаўне ў сувязі з напаткаўшым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ.

Супрацоўнікі РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» выказваюць глыбокія спачуванні Акуловіч Ірыне Барысаўне, генеральнаму дырэктару рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Беларускае тэлеграфнае агенцтва», у сувязі з напаткаўшым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ.

УРОК НАШАЙ ПРАЎДЫ

Навучэнцы каледжаў і школьнікі сталіцы даведаліся пра Вялікую Айчынную вайну тое, аб чым не напісана ў падручніках па гісторыі

Своеасоблівы ўрок памяці і праўды аб найбольш трагічным перыядзе ў нашай гісторыі адбыўся ў сімвалічным месцы — у Беларускай дзяржаўнай музее гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Лейтматывам сустрэчы з моладдзю, арганізаванай па ініцыятыве ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Мінгарвыканкама, стала тэма генацыду беларускага народа ў гады ваеннага ліхалецця.

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы Ігар Марзалюк ашаламіў прысутных малавядомымі фактамі аб тых злочынах, якія падчас акупацыі здзяйснялі на нашай зямлі фашысты і іх памагатыя. Прычым рэзанансныя рэчы, якія пацвярджаюць факт генацыду беларускага народа, парламентарый, ён жа доктар гістарычных навук, прафесар, член-каарэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук, агучыў, цытуючы нямецкіх і брытанскіх гісторыкаў. Ім, як пажартаваў дэпутат, заробак у Беларусі не плацяць, а гэта значыць толькі тое, што гэтыя замежныя даследчыкі, якія з'яўляюцца сур'ёзнымі суветнымі спецыялістамі ў тэме Другой сусветнай вайны, сведчаць праўду, пра якую так не хочучь гаварыць іх заходнія калегі.

Генацыд беларускага народа — гэта не фэйк, выдуманы ўладай і Генеральнай пракуратурай нашай краіны, — падкрэсліў Ігар Марзалюк. — Генацыд у Беларусі быў шматслойны. Гэта і Халакост, масавае вынішчэнне ўраўня. Немцы выдатна ведалі ўсе нацыянальныя канфлікты, якія адбываліся на нашай тэрыторыі, і ўмелі выкарыстоўваць іх у сваіх мэтах. У выніку латышскія нацыяналісты вынішчалі Віцебшчыну, Армія Краёва праводзіла зачыстку на тэрыторыі Заходняй Беларусі, літоўскія падраздзяленні разам з украінскімі нацыяналістамі выпальвалі вёскі па ўсёй тэрыторыі нашай краіны. Нас знішчаў нацысцкі інтэрнацыянал.

Падчас сустрэчы з моладдзю пракурор аддзела па наглядае за выкананнем заканадаўства ўпраўлення Следчага камітэта па Мінску Алена ЛУЖЫНСКАЯ расказала аб ходзе расследавання крымінальнай справы па факце генацыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і ў пасляваенны перыяд. «Распачатая крымінальная справа пераехала за ўсё накіраваная на ўстанаўленне канкрэтных асоб з ліку нямецкіх заапоўняў і іх памагатых, якім удалося пазбегнуць пакарання за збойства мірных жыхароў, за здзекі, катаванні ў гэта, масавы згон грамадзянскага насельніцтва ў нямецкае рабства, — нагадала пракурор. — Толькі ў Мінску дапытана калія тысячы сведак. Большасць з іх — гэта вязні фашысцкіх канцлагераў. Усяго па краіне ў допыце ўзялі ўдзел больш чым 13 тысяч сведак. За перыяд следства пракуратурай Мінска ў архіўных установах Беларусі праведзена звыш 900 аглядаў, у ходзе якіх знойдзены архіўныя дакументы, што сведчаць аб фактах масавага знішчэння гра-

мадзянскага насельніцтва і згоне ў рабства».

— Трагедыя Хатыні, а таксама тысяч вёсак і гарадоў Беларусі — несучыны боль кожнага грамадзяніна нашай краіны, — адзначыла начальніца галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Мінгарвыканкама Вольга ЧАМАДАНАВА. — Вось ужо 77 гадоў я скончылася вайна, але мы кожны дзень кажам аб тым, як у той складаны час выжывалі людзі. Мы сёння звяртаем увагу на тое, што ў нас Год гістарычнай памяці, але ў нас і Год гістарычнай праўды. Мы павінны данесці яе да кожнага дзіцяці, кожнага беларуса, які не ведае аб тым, хто ваяваў у час Вялікай Айчыннай вайны і хто абараняў нашу беларускую зямлю.

На сустрэчу з моладдзю была запрошана і вязень канцлагера «Азарычы», старшыня савета старэйшын Мінскай гарадской арганізацыі Беларускага саюза жанчын Надзея ЛОСЬ. Да сёння ў яе памяці — вайна, а таксама тыя здзекі, якія ўчынілі на беларускай зямлі і над яе народам фашысты. У «Азарычы» яна трапіла шасцігадовай дзяўчынкай. «Лагер знаходзіўся за восем кіламетраў ад маёй вёскі, — расказвае Надзея Лось. — У 1941 годзе немцы прыйшлі туды як гаспадары. Нашу сям'ю, маці і траіх дзяцей, выгналі з хаты, у якой пасяліўся нямецкі генерал. Нам забаранілі нават сюды падыходзіць. Добра, што гэта было летам, і мы мелі матчымаць прыгатаваць хоць якую-небудзь ежу на вогнішчы. У 1944 годзе жыхароў нашай вёскі, у асноўным старых і дзяцей, вывелі на шырокую дарогу. Паставілі ў шэраг, калія нас ішлі жандары з сабакамі: яны сачылі за тым, каб людзі не адставалі ад калоны. Тых, хто не мог ісці, адразу застрэльвалі. Мне запомнілася, што я моцна ўхапілася за руку сваёй сястры і імкнулася не адстаць, хоць трэба было ісці восем кіламетраў». Як прызнаецца жанчына, звычайка трымаць гасцюць за руку — дачку, пасля ўнука — у яе засталася на ўсё жыццё.

«Канцлагер «Азарычы» быў акружаны калючым дротам, — усюпамянае былая вязніца. — З аднаго боку ад яго знаходзілася балота, з іншых — лес і дарога. Калія агароджы з калючага дроту былі выкапаны рывы. У нас забралі ўсе пахиткі, якія былі з сабой, і сказалі легчы на замёрзлую зямлю. Быў сакавік. Ноччу — мінусавае тэмпература, днём прыгравала сонца. Днём мы стаялі па калена ў вадзе ў балоце, а ноччу ператвараліся ў ледзяныя скульптуры. Пітной вады не было. Людзі пачалі паміраць. Мне запомнілася, як маленькая дзяўчынка прасіла ў маці папіць, не разумеючы таго, што яе маці памерла. Трупы не прыбіралі. Мёртвыя ляжалі побач з жывымі. Акрамя таго, што не было ежы і вады, фашысты разразілі нас сыпным тыфам. Мы выжылі толькі таму, што знаходзіліся ў лагерах параўнальна нядоўга, нас вызвалілі саветскія салдаты».

Гэты аповед жанчыны моцна уразіў маладых слухачоў. Перад новым пакаленнем беларусаў стаяў чалавек, які ўсё бачыў на свае вочы, які на сабе зведаў, што такое генацыд.

Вераніка КАНЮТА.

Год гістарычнай памяці

ЗАРОНАВА ПОМНІЦЬ!

У студзені на вайнікі мемарыял у вёску Заронава Віцебскага раёна прыехалі родныя пахаванага тут воя Івана Быкава. Яны шукалі месца яго апошняга прытулку больш чым 70 гадоў.

Баец Чырвонай Арміі Быкаў загінуў у баі каля вёскі Сываратка Заронаўскага сельсавета. Яго пляменнік Уладзімір разам з сям'ёй доўга шукаў месца, дзе пахаваны дзядзька. Шматлікія заплыты прывялі ў абласны архіў Віцебска, адтуль — у Заронава. Захавальнік музейных каштоўнасцяў комплекснага музея «Гісторыя Заронаўскага краю», вядомы ў раёне пошукавік Людміла Нікіціна адразу дала адказ: Іван Андрэвіч Быкаў пахаваны на заронаўскім мемарыяле, яго імя занесена ў мясцовую кнігу памяці герояў-вызваліцеляў і ўвекавечана на пліце. Блізкія доўга чакалі, калі ў нялёгкай эпідэмічнай сітуацыі можна будзе наведаць Беларусь. Нарэшце ў студзені Быкавы прыехалі ў Заронава з Новасібірска, каб пакланіцца зямельцы, дзе знайшоў вечны спацьні іх воя. У вачах стаялі слёзы радасці і невымоўнай падзякі за тое, як у вёсцы берагуць і шануюць памяць байцоў, якія склалі галовы за наша мірнае жыццё. Гэта толькі адна з некалькіх соцень такіх гісторыяў, што захоўвае Людміла Канстанцінаўна.

З канца 1943-га да чэрвеня 1944 года на тэрыторыі сельсавета вярсілі жорскія баі пры вызваленні горада Віцебска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сем месяцаў на гэтай тэрыторыі стаяў фронт. Страты былі велізарныя, ад гэтым сведчыць факт, што пасля вайны ў ваколіцах Заронава было 477 брацкіх пахаванняў. Пастановай ад 28 ліпеня 1945 года «Аб добраўпарадкаванні захаванню загінуўшых вояў Чырвонай Арміі ў гады Вялікай Айчыннай вайны і перанясенні адзіночных могілак у цэнтры саўсагса» было вырашана перанесці астанкі байцоў з найбліжэйшых вёсак у Заронава. У 1980 годзе па ініцыятыве былога дырэктара саўсагса В. Маладзечкіна і дачкі загінулага тут вояна В. Ламаносавай быў створаны вайнікі мемарыял. Тады, 42 гады назад, былі вядомы толькі 4652 прозвішчы байцоў. Сёння, дзякуючы пошукавай працы музейнага савета, вернуты з небыццям 10 566 імёнаў. І гэта — не палова, нават не чвэрць з агульнай колькасці воянаў, якія навечна засталіся на заронаўскай зямлі.

Да стварэння музея ў 1986 годзе перапіску з роднымі і пошук вялі настаянікі і вучні Заронаўскай школы, у 1984-м справу пераняла Людміла Нікіціна. Выхаванцы на патрыятызме дзеці апантана дапамагалі музею: ездзілі ў Падольскі архіў Міністэрства абароны Расійскай Федэрацыі адпрацоўваць спісы байцоў, якія зніклі без вестак на тэрыторыі Заронаўскага сельсавета, падымалі астанкі салдат разам з пошукаўцамі з іншых краін у рамках Вахты Памяці. Заронаўскі мемарыял з'яўляецца другім па велічыні ў Віцебскаму раёне, сюды няспынна ў любую пару года едуць унукі і праўнікі герояў, пахаваных тут.

Пошукавай дзейнасцю Людміла Нікіціна разам з сынам Станіславам і музейным актывам займаецца сёння ў складзе пошукавага атрада «Разведчыкі сітуацыі можна будзе наведаць Беларусь. Нарэшце ў студзені Быкавы прыехалі ў Заронава з Новасібірска, каб пакланіцца зямельцы, дзе знайшоў вечны спацьні іх воя. У вачах стаялі слёзы радасці і невымоўнай падзякі за тое, як у вёсцы берагуць і шануюць памяць байцоў, якія склалі галовы за наша мірнае жыццё. Гэта толькі адна з некалькіх соцень такіх гісторыяў, што захоўвае Людміла Канстанцінаўна.

Людміла НІКІЦІНА і юны экскурсавод Лізавета СЕМЕНЧУКОВА.

ніславам і музейным актывам займаецца сёння ў складзе пошукавага атрада «Разведчыкі сітуацыі можна будзе наведаць Беларусь. Нарэшце ў студзені Быкавы прыехалі ў Заронава з Новасібірска, каб пакланіцца зямельцы, дзе знайшоў вечны спацьні іх воя. У вачах стаялі слёзы радасці і невымоўнай падзякі за тое, як у вёсцы берагуць і шануюць памяць байцоў, якія склалі галовы за наша мірнае жыццё. Гэта толькі адна з некалькіх соцень такіх гісторыяў, што захоўвае Людміла Канстанцінаўна.

З канца 1943-га да чэрвеня 1944 года на тэрыторыі сельсавета вярсілі жорскія баі пры вызваленні горада Віцебска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сем месяцаў на гэтай тэрыторыі стаяў фронт. Страты былі велізарныя, ад гэтым сведчыць факт, што пасля вайны ў ваколіцах Заронава было 477 брацкіх пахаванняў. Пастановай ад 28 ліпеня 1945 года «Аб добраўпарадкаванні захаванню загінуўшых вояў Чырвонай Арміі ў гады Вялікай Айчыннай вайны і перанясенні адзіночных могілак у цэнтры саўсагса» было вырашана перанесці астанкі байцоў з найбліжэйшых вёсак у Заронава. У 1980 годзе па ініцыятыве былога дырэктара саўсагса В. Маладзечкіна і дачкі загінулага тут вояна В. Ламаносавай быў створаны вайнікі мемарыял. Тады, 42 гады назад, былі вядомы толькі 4652 прозвішчы байцоў. Сёння, дзякуючы пошукавай працы музейнага савета, вернуты з небыццям 10 566 імёнаў. І гэта — не палова, нават не чвэрць з агульнай колькасці воянаў, якія навечна засталіся на заронаўскай зямлі.

Да стварэння музея ў 1986 годзе перапіску з роднымі і пошук вялі настаянікі і вучні Заронаўскай школы, у 1984-м справу пераняла Людміла Нікіціна. Выхаванцы на патрыятызме дзеці апантана дапамагалі музею: ездзілі ў Падольскі архіў Міністэрства абароны Расійскай Федэрацыі адпрацоўваць спісы байцоў, якія зніклі без вестак на тэрыторыі Заронаўскага сельсавета, падымалі астанкі салдат разам з пошукаўцамі з іншых краін у рамках Вахты Памяці. Заронаўскі мемарыял з'яўляецца другім па велічыні ў Віцебскаму раёне, сюды няспынна ў любую пару года едуць унукі і праўнікі герояў, пахаваных тут.

у сярэдзіне 2000-х, на 9 Мая тут яшчэ збіраліся ветэраны, успаміналі падзеі і прымалі бяскоўцы вайнікі славы, які аб'ядноўвае энтузіястаў Віцебшчыны. Працуюць з матэрыяламі ваенна-гістарычных рэсурсаў. У 2009 годзе з дапамогай унукаў загінуўшых воянаў і абласнога савета ветэрануў музей выдаў унікальную кнігу памяці «Успомнім усіх поименно», у якую занесены прозвішчы 8082 байцоў, увекавечаных на той час на мемарыяле. Разам з 52-м асобным спецыялізаваным пошукавым батальёнам УС Беларусі, Міжнароднай пошукавай асацыяцыяй і Маскоўскай абласной грамадскай арганізацыяй «Дабрачынны ваенна-гістарычны клуб «Памяць і прымірэнне» правялі чатыры Вахты Памяці на тэрыторыі Заронаўскага с/с. Вынікам апошняй стала ўрачыста-жаалобная цырымонія перапахавання астанкаў 83 байцоў Чырвонай Арміі ў верасні 2021 года, яно на мемарыяле ўжо дваццаціатае. На заронаўскай зямлі падчас ваенных ліхалеццяў палеглі не толькі беларусы: у радах Чырвонай Арміі служылі ўсе нацыянальнасці былога Савета Саюза — казакі, расіяне, таджыкі... А ў 2020 годзе нарэшце знайшліся родныя вояна Ван Дзян-Чына — адзінага прадстаўніка Кітайскай Народнай Рэспублікі. Яго імя заўсёды выбівалася сярод іншых, музей актывна шукаў родных воянаў... І яны знайшліся з дапамогай саюзэта на тэлебачанні ў самім Хабараўску.

Вайнікі мемарыял уяўляе сабой архітэктурны ансамбль: больш за 40 гадоў паіраюць зверху на мірнае жыццё барэльфы танкіста, пехацінца і лётчыка, застылія ў бетоне, побач з імі — сцяна памяці. У цэнтры мемарыяла — брацкая магіла, у якой пахавана больш за 4000 байцоў, уздоўж мемарыяльных пліт — такія ж пахаванні. Вясяной, асабліва на Дзень Перамогі, на іх расцвітаюць ярка-чырвоныя цюльпаны. Мясцовыя жыхары кажучь, што гэта душы загінуўшых байцоў, якія зверху, як і жураўлі, берагуць кожнага з нас. У 2015 годзе на мемарыяле была ўсталявана мармуровая дошка з прозвішчамі 99 лётчыкаў 3-й паветранай арміі. Да 75-годдзя Перамогі нашага народа ў Вялікай Айчыннай вайне на брацкім пахаванні быў устаноўлены помнік, прысвечаны мясцовым ветэранам і воянам, што не вярнуліся з вайны. Калісьці,

у сярэдзіне 2000-х, на 9 Мая тут яшчэ збіраліся ветэраны, успаміналі падзеі і прымалі бяскоўцы вайнікі славы, які аб'ядноўвае энтузіястаў Віцебшчыны. Працуюць з матэрыяламі ваенна-гістарычных рэсурсаў. У 2009 годзе з дапамогай унукаў загінуўшых воянаў і абласнога савета ветэрануў музей выдаў унікальную кнігу памяці «Успомнім усіх поименно», у якую занесены прозвішчы 8082 байцоў, увекавечаных на той час на мемарыяле. Разам з 52-м асобным спецыялізаваным пошукавым батальёнам УС Беларусі, Міжнароднай пошукавай асацыяцыяй і Маскоўскай абласной грамадскай арганізацыяй «Дабрачынны ваенна-гістарычны клуб «Памяць і прымірэнне» правялі чатыры Вахты Памяці на тэрыторыі Заронаўскага с/с. Вынікам апошняй стала ўрачыста-жаалобная цырымонія перапахавання астанкаў 83 байцоў Чырвонай Арміі ў верасні 2021 года, яно на мемарыяле ўжо дваццаціатае. На заронаўскай зямлі падчас ваенных ліхалеццяў палеглі не толькі беларусы: у радах Чырвонай Арміі служылі ўсе нацыянальнасці былога Савета Саюза — казакі, расіяне, таджыкі... А ў 2020 годзе нарэшце знайшліся родныя вояна Ван Дзян-Чына — адзінага прадстаўніка Кітайскай Народнай Рэспублікі. Яго імя заўсёды выбівалася сярод іншых, музей актывна шукаў родных воянаў... І яны знайшліся з дапамогай саюзэта на тэлебачанні ў самім Хабараўску.

Вайнікі мемарыял уяўляе сабой архітэктурны ансамбль: больш за 40 гадоў паіраюць зверху на мірнае жыццё барэльфы танкіста, пехацінца і лётчыка, застылія ў бетоне, побач з імі — сцяна памяці. У цэнтры мемарыяла — брацкая магіла, у якой пахавана больш за 4000 байцоў, уздоўж мемарыяльных пліт — такія ж пахаванні. Вясяной, асабліва на Дзень Перамогі, на іх расцвітаюць ярка-чырвоныя цюльпаны. Мясцовыя жыхары кажучь, што гэта душы загінуўшых байцоў, якія зверху, як і жураўлі, берагуць кожнага з нас. У 2015 годзе на мемарыяле была ўсталявана мармуровая дошка з прозвішчамі 99 лётчыкаў 3-й паветранай арміі. Да 75-годдзя Перамогі нашага народа ў Вялікай Айчыннай вайне на брацкім пахаванні быў устаноўлены помнік, прысвечаны мясцовым ветэранам і воянам, што не вярнуліся з вайны. Калісьці, Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.

БУДУЧЫНЯ ПАЧЫНАЕЦА ТУТ!

(Заканчанне.
Пачатак на 1-й стар.)

На працягу трох тыдняў у дзесяцікласнікаў — навучэнцаў профільных класаў — была магчымасць не толькі аздаравіцца, але і паглыбіцца ў свет педагагічнай прафесіі, будучы актыўнымі ўдзельнікамі розных прафарыентацыйных мерапрыемстваў. Ініцыятарам гэтай змены стаў Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт, які на працягу апошніх гадоў вядзе сістэмнаю работу па павышэнні іміджу прафесіі педагога і прыцягненні на педагагічныя спецыяльнасці акадэмічна паспяхоўных і матываваных абітурыентаў. Тут цудоўна разумеюць: ад таго, колькі атрымаецца зацікавіць, захапіць, «зацяпіць» 16-гадовых старшакласнікаў, залежыць выбар мініскай школьнікамі педагагічнай прафесіі, а таксама выніковыя прыёмныя кампаніі.

Працаваць кропкава

— Сталіца раней адставала ад іншых рэгіёнаў у адкрыцці педагагічных класаў, але ў апошні час сітуацыя змянілася, — канстатуе Аляксандр Жук. — Сёння Мінск ужо на другім месцы па колькасці такіх класаў і навучэнцаў. Вядома, у сталіцы ў выпускнікоў шмат «спакус», тут вялікі выбар навучальных устаноў і спецыяльнасцяў. Але я ўпэўнены, што ва ўзаемадзейні ўніверсітэта і мінскіх школ у нас атрымаецца ліквідаваць дэфіцыт педагагічных кадраў, што ўтварыць у сталічных установах адукацыі. Трэба праца-

«Ці магу я? Ці хачу я?»

— Футуролагі кажуць, што ў сярэдзіне XXI стагоддзя застануцца тры асноўныя прафесіі — настаўнік, урач і айцішнік. Але на першым месцы ўсё роўна стаіць настаўнік, бо ўсё пачынаецца менавіта з яго. І крэда нашага ўніверсітэта — «Будучыня пачынаецца тут!» Нездарма перад уваходам у галоўны корпус мы ўстанавілі да 100-годдзя ўніверсітэта скульптуру, прысвечаную першай настаўніцы. Ні ў адной сталіцы свету на галоўнай плошчы вы не ўбачыце такі сімвал павагі да настаўніцкай прафесіі, — падкрэсліў Аляксандр Жук. — Усе рэспубліканскія экскурсіі і экскурсіі для замежных гасцей абавязкова спыняюцца, фатаграфуюцца з нашай настаўніцай і вязуць затым гэтыя фота дамоў. Місія і роля настаўніка выключна важныя для будучыні краіны. Разумеючы гэта, мы і пачалі ствараць сістэму педагагічных класаў, каб на педагагічныя спецыяльнасці прыходзілі прафесійна матываваныя абітурыенты. Быць настаўнікам — адна з найскладанейшых задач, і добра, калі ў старшакласнікаў яшчэ ў школе ёсць магчымасць правярць правільнасць свайго выбару. Не канстатаваць на трэцім-чацвёртым курсе, што ты памыліся, а каштоўны час ужо страчаны, а перакананца ў сваіх здольнасцях і зхільнасцях яшчэ падчас першых педагагічных спроб, здзейсненых у школе. Калісьці мы пачыналі са 100 класаў, а цяпер у нас па краіне іх ужо 556. У профільных класах навучаюцца 5100 чала-

педагога. Матывацыя — гэта, напэўна, самае важнае. А педагагічныя класы — наш падмурк. Сёння ў БДПУ навучаюцца 750 выпускнікоў профільных класаў.

Любыя мэты — дасягальныя!

«А як стаць рэктарам? Што самае цяжкае ў вашай рабоце? І якімі дасягненнямі вы ганарыцеся?» — пацікавіліся школьнікі ў Аляксандра Жука.

— Шчыра кажучы, у маладосці я такіх задач перад сабой не ставіў, — усміхнуўся рэктар. — І хоць вучыўся вельмі добра (асабліва захаляла мяне матэматыка), да пэўнага часу ў мяне былі праблемы з паводзінамі, было шмат заўваг. Але затым прыйшло разуменне: калі нешта робіш, то трэба рабіць гэта добра. Спорт заўсёды прысутнічаў у маім жыцці: я займаўся гімнастыкай, барацьбой, гульнявымі відамі, велоспортам. Пры гэтым быў выдатнікам і школу скончыў з залатым медалём. На ўроках максімальна ўключыўся ў работу, нават паспяваў у класе выканаць дамашняе заданне, таму ў мяне і заставаўся час на заняткі спортам.

«Самае складанае — быць сумленным і шчырым перад сваімі вучнямі, таму што дзеці вельмі добра адчуваюць фальш».

Затым была вучоба на механіка-матэматычным факультэце БДУ, дзе я быў старстам групы, камандзірам і камісарам будатрада. У аспірантуры падрыхтаваў кандыдацкую не за тры гады, а за два. Потым ствараў Ліцэй БДУ. Гэта быў вельмі цікавы час, калі ўсё рабілася з нуля. Не было ні будынка для ліцэя, ні настаўнікаў, ні навучэнцаў... Мы пачыналі з фізіка-матэматычнага профілю. А сёння гэта самая паспяхоўная навучальная ўстанова ў краіне.

Потым сем гадоў быў рэктарам Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кіруючых работнікаў і спецыялістаў адукацыі (цяпер гэта Акадэмія паслядыпломнай адукацыі). Абараніў доктарскую. Нядоўга папрацаваў першым прарэктарам БДУ, потым амаль 13 гадоў быў першым намеснікам міністра адукацыі. А ў 2014 годзе прыйшоў у БДПУ, добра ведаючы ўсю сістэму, усе яе ўзроўні і разумеючы, якім павінен быць сучасны педагог. Мяркую, складана ў школьныя гады марыць стаць рэктарам ці намеснікам міністра, але я ўпэўнены, што любыя мэты дасягальныя. **Трэба толькі працаваць якасна і адказна. І сёння, і заўтра будзе цаніцца прафесіяналізм, таму, чым бы вы ні займаліся, рабіце ўсё так, каб вам не было сорамна.** А калі чалавек слаба падрыхтаваны, то на рабочым месцы гэта вельмі хутка становіцца зразумелым.

На пасадзе рэктара адным з галоўных сваіх дасягненняў Аляксандр Жук лічыць стварэнне сістэмы педагагічных класаў і кластара бесперапыннай педагагічнай адукацыі:

— Наш вопыт вывучаўся расійскімі колегамі, і сёння ў Расіі адкрыліся ўжо 5 тысяч педагагічных класаў. Іх таксама цікавіць вопыт дзяржаўнай падтрымкі выпускнікоў падкласу ў плане выдзялення ім пэўных ільгот пры паступленні. Нас калісьці папракалі, што мы ствараем «пралаз» для слабых абітурыентаў. Але мы даказалі, што такія абнавачэнні не маюць ніякіх падстаў. Гэта даказваюць і

У праграме экскурсіі было наведванне Залы рэдкай кнігі.

вынікі экзаменацыйных сесій. Да таго ж, першыя выпускнікі педкласаў ужо скончылі педуніверсітэт і сёння паспяхова працуюць ва ўстановах адукацыі. А падкласы сталі падмуркам для кластара бесперапыннай педагагічнай адукацыі, асноўная мэта якога — аб'яднанне вучэбна-навукова-інавацыйнага патэнцыялу адукацыйных і навукова-метадычных устаноў. Больш за тое, сёння мы ўжо ў эксперыментальным рэжыме апрабоўваем і мадэль дапрафільнай педагагічнай адукацыі, пачынаючы з пятага класа. Хацелася б, каб на старшай ступені школы ў профільныя класы таксама прыходзілі матываваныя вучні.

Важным дасягненнем Аляксандра Жука лічыць і прызнанне БДПУ базавай арганізацыяй па інтэграцыі адукацыі. Па выніках 2018 года ўніверсітэт атрымаў прэмію ўрада ў вобласці якасці. А яшчэ БДПУ — адзіная з беларускіх ВНУ, якая была адзначана Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне». Так высока былі ацэнены яе заслугі па развіцці сярод студэнцтва валанцёрскага руху. У БДПУ ім ахоплены 1600 чалавек, за год праводзіцца прыкладна чатыры сотні валанцёрскіх акцый і мерапрыемстваў.

Прафілізацыя па запыце

Адказваючы на пытанне пра магчымасць пашырэння спецыяльнасцяў, Аляксандр Жук растлумачыў, што сёння падрыхтоўка ва ўніверсітэце вядзецца па ўсім запатрабаваных спецыяльнасцях — ад выхавальцаў да настаўнікаў-прадметнікаў, сацыяльных педагогаў і практычных псіхолагаў. Але адукацыйная сфера павінна рэагаваць на заплыты часу і трымаць руку на пульсе. «Хутчэй, трэба разважаць не аб новых прафесіях, а аб новых педагагічных ролях, — падкрэсліў ён. — Некалькі гадоў таму расійскае Агенцтва стратэгічных ініцыяў» сумесна з Фондам «Сколжава» распрацавала «Атлас прафесій будучыні». Што датычыцца сферы адукацыі, то там згадвалася, што ў перспектыве будуць запатрабаваныя цыотары, медыятары, распрацоўшчыкі электронных адукацыйных рэсурсаў, арганізатары практычнага навучання і гэтак далей.

Зрэшты, гэта ўжо частка нашых рэалій. Змяняецца сам працэс навучання: мы ўсё больш выкарыстоўваем у рабоце ІТ-інструменты. Але я глыбока перакананы, што ніколі камп'ютар або штучны інтэлект не заменіць жывых стасункаў з педагогам. І як бы ні называлі спецыяліста — цыотарам, арганізатарам, камунікатарам, усё роўна педагагічны складнік у яго рабоце — галоўны. Таму мы не фармуем цяпер новыя спецыяльнасці. З прыняццем новай рэдакцыі Кодэкса аб адукацыі прадугледжваецца інавацыйны падыход, звяз-

ны з прафілізацыяй. Мы прагнем рыхтаваць педагогаў, але за кошт дадатковых факультатываў і курсаў па выбары студэнт сам будзе ажыццяўляць сваю спецыялізацыю. Напрыклад, будучы настаўнік матэматыкі і фізікі зможа выбраць курсы па робататэхніцы (у нас дзейнічае Рэспубліканскі рэсурсны цэнтр адукацыйнай робататэхнікі), а затым выкладаць яе дзецям ва ўстановах адукацыі.

«А як вы паставіцеся, калі студэнт на апошніх курсах захоча сумішаць вучобу з работай?» — пацікавіліся школьнікі ў рэктара.

— Працуючы студэнт — гэта ўжо звычайная практыка. Калі малады чалавек працягвае адукацыю па спецыяльнасці на старшых курсах, мы гэта толькі вітаем. Але трэба рабіць, што галоўнае абавязак маладых людзей — усё ж такі вучоба. Калі сярэдні бал іх паспяхоўнасці ніжэйшы за 7, мы не перашкоджам працоўнай занятасці. У нас ёсць магчымасць індывідуальнай формы навучання, так званая вольная наведванне. Для маладога чалавека зацвярджаецца навучальны план, даецца магчымасць праходжання педагагічнай практыкі па месцы работы, — адзначыў рэктар. — Дыпломныя і курсавыя работы, якія пішуць студэнты, могуць быць выкананыя па заказе ўстаноў адукацыі і мець практыка-арыентаваны характар. Напрыклад, будучаю педагогу школа, у якой ён падрацоўвае, можа прапанаваць стварыць электронны рэсурс. Гэта добрае сумішчэнне тэорыі і практыкі.

Дарчы, з наступнага года ўвойдуць у сілу нормы аб павелічэнні працэнта бюджэтных месцаў на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі. Для педагагічных спецыяльнасцяў пад мэтавую падрыхтоўку можа адводзіцца да 60 працэнтаў ад іх агульнай колькасці. Пры гэтым такая падрыхтоўка будзе магчымай для арганізацый, размешчаных у буйных населеных пунктах, у тым ліку і ў сталіцы. На думку Аляксандра Жука, павелічэнне мэтавага набору — ідэя нядарна. Хлопцы і дзяўчаты будуць прыходзіць у ВНУ і пры гэтым адразу ведаць, дзе яны будуць працаваць на працягу пяці гадоў пасля атрымання дыплама. «Але мы будзем ставіць пытанне перад Міністэрствам адукацыі, камітэтам па адукацыі Мінгарвыканкама, каб мэтавыя накіраванні па нашым профілі выдваліся найперш выпускнікам педагагічных класаў, — падкрэсліў ён. — Яны і цяпер, калі паступаюць на ўмовах сумоўя, ведаюць, што трэба будзе адрацоўваць не два, а пяць гадоў. Таму мы лічым, што будзе правільным, калі менавіта выпускнікі профільных педагагічных класаў будуць разглядацца ў якасці прэтэндэнтаў на мэтавую падрыхтоўку ў першую чаргу».

Надзяна НІКАЛАЕВА.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Поўны тэкст і фота на сайце zviazda.by.

Экскурсыводамі для навучэнцаў педагагічных класаў сталі студэнты гістарычнага факультэта.

ваць кропкава — і са школьнікамі, і з іх бацькамі. Трэба тлумачыць ім плюсы педагагічнай прафесіі: стабільны заробак, добрыя ўмовы працы, гарантываны працяглы вопыт у летні час і г. д.

У праграме профільнай змены было 18 зямельных адукацыйных мерапрыемстваў прафарыентацыйнай накіраванасці ад факультэтаў, інстытутаў і структурных падраздзяленняў БДПУ (ролевыя гульні, трэнінгі, майстар-класы, акцыі, прэзентацыі, навучальныя гульні, прафарыентацыйная гульняўка, тэматычная лабараторыя і інш.). Але, напэўна, самымі запамінальнымі сталі відзіт у галоўны педагагічны ўніверсітэт краіны і сустрэча з яго кіраўніцтвам. Для падлеткаў была арганізавана экскурсія па шасці маршрутах, якую правялі гіды — студэнты гістарычнага факультэта. Госці пабывалі ў інтэрактыўным музеі, дзе даведваліся гісторыю станаўлення педагагічнай адукацыі ў Беларусі, наведвалі Залу рэдкай кнігі, мастацкую галерэю «Асветнікі зямлі беларускай», рэсурсны цэнтр адукацыйнай робататэхнікі, ім паказалі спартыўную залу і басейн, а таксама ўніверсітэцкую славукасць — маятнік Кучо.

А затым адбылася шчырая гутарка з рэктарам, прафесарам Аляксандрам Жуком: пра асаблівасці педагагічнай прафесіі, місію настаўнікаў і важнасць правільнага выбару.

Организация: **ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ»**

Учетный номер плательщика: 100103703
 Вид экономической деятельности: розничная торговля
 Организационно-правовая форма: частная
 Единица измерения: тыс. руб.
 г. Минск, ул. Варшавени, 50

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 31 декабря 2021 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2021 года	На 31 декабря 2020 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	5 771	4 932
Нематериальные активы	120	5	4
Доходные вложения в материальные активы	130	305	321
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	305	321
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	38	-
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	190	6 119	5 257
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	3 086	2 717
в том числе:			
материалы	211	341	282
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	-
готовая продукция и товары	214	2 745	2 435
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	9	8
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	1	3
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	176	170
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	1 238	1 271
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
ИТОГО по разделу II	290	4 510	4 169
БАЛАНС	300	10 629	9 426
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	650	551
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	18	13
Добавочный капитал	450	3 867	3 229
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	1 562	1 494
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	490	6 097	5 287
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	4	3
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	590	4	3
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	-	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	4 528	4 136
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	4 094	3 763
по авансам полученным	632	30	25
по налогам и сборам	633	71	36
по социальному страхованию и обеспечению	634	64	49
по оплате труда	635	253	251
по лизинговым платежам	636	-	-
субсидии имущества (учредителям, участникам)	637	13	10
прочим кредиторам	638	3	2
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	690	4 528	4 136
БАЛАНС	700	10 629	9 426

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
за январь – декабрь 2021 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – декабрь 2021 года	За январь – декабрь 2020 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	46 937	46 993
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(36 742)	(36 789)
Валовая прибыль	030	10 195	10 204
Управленческие расходы	040	(1 652)	(1 586)
Расходы на реализацию	050	(8 897)	(8 654)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	(354)	(36)
Прочие доходы по текущей деятельности	070	776	741
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(520)	(578)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	(98)	127
Доходы по инвестиционной деятельности	100	293	266
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	25	3
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	104	103
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	164	160
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(95)	(46)
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	(19)	(15)
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	(76)	(31)
Доходы по финансовой деятельности	120	-	-
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	-	-
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	-	-
в том числе:			
проценты к уплате	131	-	-
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	-	-
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности	140	198	220
Прибыль (убыток) до налогообложения	150	100	347
Налог на прибыль	160	(57)	(122)
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	(1)	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(3)	(3)
Чистая прибыль (убыток)	210	39	222
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	-
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток)	240	39	222
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	-	-
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Руководитель **А.С. Вайтехович**
 Главный бухгалтер **Г.Н. Сивец**
 29 марта 2022 г.

Отчетность
ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ»
о дивидендах и акциях за 2021 год

Доля государства в уставном фонде эмитента (коммунальная): 91,7118 %.
 Количество акционеров – всего 1096, в том числе: юридических лиц – 1, в том числе: физических лиц – 1095.
 Начислено на выплату дивидендов: 91,4 тыс. руб.
 Фактически выплаченные дивиденды: 91,4 тыс. руб.
 Дивиденды, приходящиеся на одну простую (обыкновенную) акцию (включая налоги): 0,08968 руб.
 Дивиденды, фактически выплаченные на одну простую (обыкновенную) акцию (включая налоги): 0,08968 руб.
 Период, за который выплачивались дивиденды: 2020 год.
 Дата принятия решений о выплате дивидендов: 18.03.2021.
 Сроки выплаты дивидендов: с 12.04.2021 по 28.05.2021.
 Обеспеченность акции имуществом общества: 4,03 руб.
 Количество акций, находящихся на балансе общества, – нет.
 Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг: 46937 тыс. руб.
 Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг; управленческие расходы; расходы на реализацию: 47 291 тыс. руб.
 Прибыль до налогообложения – всего: 100 тыс. руб.
 В том числе: убыток от реализации продукции, товаров, работ, услуг: -354 тыс. руб.;
 прочие доходы и расходы по текущей деятельности: 256 тыс. руб.;
 прибыль от инвестиционной и финансовой деятельности: 198 тыс. руб.
 Налог на прибыль; изменение отложенных налоговых обязательств; прочие платежи, исчисляемые из прибыли: 61 тыс. руб.
 Чистая прибыль: 39 тыс. руб.
 Нераспределенная прибыль: 1562 тыс. руб.
 Долгосрочные обязательства: 4 тыс. руб.
 Среднесписочная численность работников: 437 человек.
 Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки: розничная торговля.
 Дата проведения годового общего собрания акционеров за отчетный 2021 год: 30 марта 2022 года.
 Эмитент применяет следующие правила корпоративного поведения: Корпоративный кодекс, Регламент работы с реестром владельцев ценных бумаг, Положение об аккредитованных лицах и другие локальные правовые акты Общества.
 Адрес официального сайта ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ» в глобальной компьютерной сети Интернет: info@zrpt.by

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Индивидуального предпринимателя Кашиной Ларисы Николаевны (Место нахождения: Республика Беларусь, 220107, г. Минск, ул. Народная, д. 18, кв. 52. Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом решением от 26.07.2007 № 1662, УНП 690108322) от 01.03.2022 по бухгалтерской отчетности ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ» за 2021 год:
 «По моему мнению, годовая бухгалтерская отчетность достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ» по состоянию на 31 декабря 2021 года.»

Директор **А.С. Вайтехович**
 Главный бухгалтер **Г.Н. Сивец**
 Начальник экономического отдела **Е.М. Казючич**

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПЛАТЕ ДИВИДЕНДОВ
ОАО «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ»

Полное наименование и место нахождения акционерного общества	Открытое акционерное общество «ЗАВОДСКОЙ РАЙПИЩЕТОРГ» 220137, г. Минск, ул. Варшавени, 50
Дата принятия решения общего собрания акционеров, в соответствии с которым осуществляется выплата дивидендов по акциям	30 марта 2022 года
Дивиденды, начисленные на одну акцию	Дивиденды, приходящиеся на одну простую (обыкновенную) акцию (включая налоги): 0,022461 руб. Дивиденды, приходящиеся на одну привилегированную акцию (включая налоги): - С 18.04.2022 по 31.05.2022, - работающим акционерам – по отдельным уведомлениям с перечислением на карт-счета; - неработающим акционерам – в кассе Общества, расположенной по адресу: г. Минск, ул. Варшавени, 50, почтовым переводом по месту жительства или путем перечисления на счет в банке
Срок и порядок выплаты дивидендов по акциям	

Директор **А.С. Вайтехович**
 Главный бухгалтер **Г.Н. Сивец**

Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ 1:
 - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-1279, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, 44/2, бытовое помещение площадью 232 кв. м, целевое назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – бытовое помещение;
 - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-1278, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, д. 44, площадь 64,0 кв. м, назначение – здание административное, наименование – административное здание;
 - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-9330, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, 44/1, проходная, площадь – 10,5 кв. м, целевое назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – проходная;
 - капитальное строение с инвентарным номером 421/С-1280, расположенное по адресу: Гродненская обл., Вороновский район, г. п. Радунь, ул. Советская, д. 44, площадь – 225,0 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж
 Лот № 1 расположен на земельном участке: кадастровый номером 42135620002000129, находящемся по адресу: Гродненская обл., г. п. Радунь, ул. Советская, 44, площадь – 0,3684 га, целевое назначение – земельный участок для обслуживания производственных зданий и сооружений
 Начальная цена продажи – 101 666 руб. (сто одна тысяча шестьсот шестьдесят шесть рублей) с учетом НДС
 Сумма задатка – 10 166 руб. (десять тысяч сто шестьдесят шесть рублей)
 Продавец – Вороновский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231391, Гродненская область, г. п. Вороново, ул. Калинина, д. 4, тел. 8-01594-217-83
 Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70
 Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – 100 % предоплата. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона
 Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Аукцион состоится 06 мая 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 208
 Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion/>
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18
Последний день приема заявлений – 04 мая 2022 г. до 15.00
Телефон для справок 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», <https://grino.by/auktion/>

Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ № 1: изолированное помещение с инвентарным номером 441/D-3070 (назначение – помещение общественного питания), площадь – 497,0 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Ивьевский р-н, Юратишковский с/с, г.п. Юратишки, ул. Советская, 76-2
 ЛОТ № 1: расположен на земельном участке с кадастровым номером № 4229557001000647, находящемся по адресу: Гродненская обл., Ивьевский р-н, г.п. Юратишки, ул. Советская, 76, площадь 0,0788 га, назначение – земельный участок для размещения объектов розничной торговли (обслуживания магазина «Восточный» и закуской).
 Начальная цена продажи – 100 000 руб. (сто тысяч рублей) с учетом НДС.
 Сумма задатка – 10 000 руб. (десять тысяч рублей)
 Условия проведения аукциона – аукцион без условий
 Продавец – Лидский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231300, г. Лида, ул. Фурманова, 19, тел. 8-0154-611381
 Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70
 Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона
 Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Аукцион состоится 06 мая 2022 г. в 14.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209
 Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion/>
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18
Последний день приема заявлений – 04 мая 2022 г. до 15.00
Телефон для справок 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», <https://grino.by/auktion/>

В суде Первомайского района г. Минска находится заявление о признании умершей БОГУРСКОЙ (ПРИМАКО) Елены Александровны 28 декабря 1981 года рождения, уроженки г. Минска, которая проживала по адресу: г. Минск, ул. Калиновского, дом 33, кв. 43 до 2002 года. Просим граждан и юридических лиц, которым известно местонахождение Богурской Елены Александровны, сообщить сведения о ее местонахождении в суд Первомайского района г. Минска, ул. Ф. Скорины, 6Б, тел.: +375 (17) 289-48-06, +375 (17) 289-48-11, +375 (17) 289-48-13.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» сообщает об отмене продавцом аукциона, назначенного на 07.04.2022 в 11.00, по продаже имущества ОАО «МИНСКОНТОРФРАКТ» (извещение в газете «Звязда» 22.03.2022).

ЭЛЕКТРОННЫ КАБІНЕТ КАРЫСТАЛЬНІКА

Настрогая і строгая аўтэнтыфікацыя

Асабісты электронны кабінет практычна нічым не адрозніваецца ад іншых інтэрнэт-кабінетаў чалавека, лічаць спецыялісты. Практычна кожны з нас у штодзённым ужытку сутыкаецца з парталамі ды сайтамі розных паслуг, якія патрабуюць аўтарызацыі, рэгістрацыі і стварэння асабістага кабінета. Напрыклад, інтэрнэт-банкінг, е-дастаўка ці яшчэ нешта. Гэта трэба, каб паслугі аказваліся пэўнаму чалавеку, а не невядомай асобе, патлумачыла **Святлана КАРАНЕВІЧ, начальнік аддзела электроннай камерцыі НЦЭП**:

— Адзіны партал электронных паслуг — таксама вэб-сайт, на якім існуюць розныя спосабы аўтарызацыі і паняцце асабістага электроннага кабінета. Гэта месца, дзе карыстальнікі ў залежнасці ад спосабу сваёй аўтарызацыі можа атрымаць пэўныя паслугі.

Настрогая аўтэнтыфікацыя, напрыклад, дазваляе аўтарызавацца на партале з выкарыстаннем акаўнту сацыяльнай сеткі. Пры гэтым карыстальніку будзе даступны мінімальны набор паслуг. Строгая аўтэнтыфікацыя адбываецца з выкарыстаннем электроннага лічбавага подпісу (ЭЛП) або ID-карткі і дае доступ да максімальнай колькасці сэрвісаў.

— Паслугі аказваюцца на падставе звестак з розных баз даных, якія інтэгрываны з НЦЭП. Уладальнікі гэтых баз для абсалютнай большасці сэрвісаў патрабуюць менавіта строгай аўтэнтыфікацыі. Патрабаванні адносна ўсіх паслуг прапісваюцца ў документах паміж НЦЭП і ўладальнікамі баз. У іх абазначана, якія звесткі каму даступныя. Напрыклад, толькі адвакатам, натарыусам і дзяржорганам; толькі Адміністрацыі Прэзідэнта і абмежаванай колькасці дзяржарганізацый; усім без абмежаванняў. Умовы друкуюць менавіта ўладальнікі баз даных, — падкрэсліла яна.

Раней, каб аўтарызавацца, фізічнай асобе трэба было ісці ў рэгістрацыйны цэнтр, плаціць грошы

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

і атрымліваць флэшку з электронным лічбавым подпісам. У той жа час паслуг, для якіх патрабавалася строгая аўтарызацыя фізасобы, было няшмат, таму атрыманне флэшкі з ЭЛП не мела вялікага сэнсу, успамінае спецыяліст. Цяпер працэс: ЭЛП аўтаматычна ёсць на ID-картцы кожнага, хто атрымаў новы пашпарт (такія беларусы звыш 52 тысячы). Імяныя сертыфікаты для лічбавага подпісу на ID-картцы выпускаюць якраз у цэнтры.

Больш падзелішся — больш атрымаеш

У Цэнтры спадзяюцца, што з часам да АПЭП будзе далучацца ўсё больш аператараў баз даных, а людзі, адпаведна, змогуць атрымліваць больш паслуг. Для паспяхова і зручнай работы партала зараз не хапае многіх звестак ад трывальнага баз даных. Многія аператары зацікаўлены ў далучэнні да сістэмы, бо разумеюць, што яны, падзяліўшыся сваімі звесткамі, могуць атрымаць з партала інфармацыю, якая цікавіць іх, але якой яны не валодаюць. Аднак хапае і тых, хто не выказвае вялікага жадання, матывуючы сваю адмову фінансавымі, тэхнічнымі, арганізацыйнымі акалічнасцямі. Аднак найчасцей прычына ментальная, лічыць Святлана Караневіч:

— У свой час пэўныя базы даных спрацоўваліся за бюджэтных сродкі для вырашэння пэўных праблем канкрэтнага ведамства. І многія з іх цяпер не хочуць дзяліцца назапашанымі за гады існавання звесткамі. Між тым у заказнадаўстве сказана, што ўсе базы

даных, якія ствараюцца зараз або мадэрнізуюцца, абавязкова павінны спалучацца з нашым парталам для аказання паслуг. У краіне ўжо ёсць падобны прыклад інтэграцыі, калі да сістэмы міжведамаснага электроннага документаабарота дзяржаўных органаў (СМДО) яшчэ ў 2013 годзе, згодна з Указам Прэзідэнта № 157, павінны былі далучыцца ўсе органы. Аднак толькі цяпер з ёй інтэгравалася больш за 90 % з іх.

Дарэчы, ці браць плату за выкарыстанне пэўнай інфармацыі з баз даных, вырашае сам іх уладальнік. Непасрэдна НЦЭП, напрыклад, як аператар агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы (АІІС), мае права аказваць бясплатна толькі тыя паслугі, для атрымання якіх ёсць нарматыўная падстава. І многія дзяржорганы, далучаючыся да АПЭП, мяняюць свае нарматыўныя дакументы, каб іх паслугамі можна было карыстацца бясплатна.

— Напрыклад, паслуга па рэгістрацыі іншаземцаў для гасцінці, агразакасцядзіў і грамадзян, якія здаюць жыллё ў арэнду. Прадстаўнікі ўсіх гэтых арганізацый абавязаны на працягу трох гадзін пасля рэгістрацыі замежніка (у любы час сутак) прывесці звесткі пра яго ў МУС. Цяпер гэта можна рабіць анлайн. Больш за тое, першыя паўгода гэтая паслуга была за грошы — цяпер стала бясплатнай, так што практыка змены нарматыўкі для забеспячэння людзям бясплатных паслуг рэальна існуе, — прывяла прыклад прадстаўніца НЦЭП.

Спячы рэжым і «электронныя» плюсы

Са студзеня сёлета карыстальнікам на АПЭП даступна новая версія асабістага электроннага кабінета. У старым варыянце партала кабінет ствараўся па заяўным прынцыпе: арганізацыя, якая хацела атрымаць нейкую паслугу, дасылала ліст у НЦЭП, і згодна з ёй, спецыялісты Цэнтра стваралі кабінет. Цяпер асабісты кабінеты на падставе звестак з рэгістра насельніцтва створаны для ўсіх фізічных асоб.

— Першапачаткова яны неактыўныя, у спячым (неактыўным)

рэжыме чакаюць, пакуль у іх увойдзе карыстальнік з выкарыстаннем строгай аўтарызацыі. Да акаўнта кабінета фізічнай асобы можна будзе прывязаць акаўнт юрыдычнай асобы. Калі грамадзянін Іван Іванавіч з'яўляецца ў тым ліку і кіраўніком арганізацыі, ён да сваёй асабістага кабінета можа прывязаць і акаўнт юрасобы. І пасля шляхам змены ўліковага запісу ў рамках сваёй электроннага кабінета ён зможа атрымліваць паслугі і як фізасоба, і як юрасоба, — распавяла Святлана Караневіч.

Асабісты электронны кабінет на АПЭП карысны яшчэ і тым, што праз яго можна заказаць усе паслугі, даступныя праз інтэрнэт. Чалавеку не трэба шукаць, на сайт якой арганізацыі звярнуцца, каб атрымаць патрэбныя звесткі. Тым больш што яшчэ не факт, што на сайце патрэбнага ведамства будзе рэалізавана магчымасць работы з ID-карткай для аказання пэўных дзяржпаслуг. Многія дагэтуль не падтрымліваліся да такіх новаўвядзенняў, хоць час ім быў дадзены, абазначыла спецыяліст:

— Кожныя два гады ААН публікуе рэйтынгі гатоўнасці краін да пераходу на электронны ўрад. І Беларусь мінула раз (2020 год) значалася на 40-м месцы са 196 краін-удзельніц. У лідарах звычайна Карэя, Данія, Малдова, Вялікабрытанія. У абсалютнай большасці краін, дзе функцыянуе электронны ўрад і аказваюцца паслугі дзяржаргану, прыйшлі да высновы, што пляцоўка для аказання дзяржсэрвісаў павінна быць адна.

Як «адамкнуць» кабінет

Каб стаць паўнаўраўнаважана «лічбавым» грамадзянінам і «адамкнуць» свой асабісты кабінет, у чалавека павінна быць ID-картка; прылада, з якой можна ўвайсці на АПЭП (камп'ютар ці ноўтбук); бясплатная спецыяльная праграма, якую трэба спампаваць на прыладу, з якой чалавек збіраецца ўвайсці ў асабісты кабінет;

спецыяльны новага пашпарта. Апошняму прыладу трэба набыць за грошы, і яна бывае вельмі рознай па кошце, магчымасцях і тэхнічным выкананні, што вельмі нязручна. Таму цяпер спрацоўваецца спецыяльнае праграмае

забеспячэнне (ПЗ), якое адказвае за аўтарызацыю і перанос звестак з ID-карткі на пэўную прыладу (у дадзеным выпадку — мабільны тэлефон). Яно будзе бясплатным і на працягу года павінна з'явіцца, падзялілася эксперт:

— Такім чынам чытавальнікам стане любіць смартфон. Аднак неабходнасць набываць спецыяльную прыладу для чытвання — дастаткова спампаваць спецыяльнае ПЗ на смартфон, прыкладзі да яго ID-картку — і ўсё запраўца.

Каб увайсці ў асабісты кабінет цяпер, трэба зрабіць наступнае. Набраць у браўзэры адрас portal.gov.by (старая версія АПЭП) ці platform.gov.by (новая версія АПЭП). (Калі скончыцца пераходны перыяд, новы адрас, на які цяпер пераносіцца ўсе электронныя паслугі, і дзе створаны асабістыя кабінеты ўсіх беларусаў, пераймянуць існую ў зыклу карыстальнікам адрас portal.gov.by.) Затым трэба спампаваць праграму на камп'ютар, прыкладзі да чытавальніц ID-картку і аўтарызавацца ў асабістым кабінете. Усё — вы «лічбавы» чалавек.

— У кабінете можна ўказаць, куды трэба дасылаць паведамленні пра тое, што чалавеку нешта прыйшло ў кабінет, каб не сядзець у ім увесь час, чакаючы, калі прыйдзе адказ на нейкі зварот. Гэта можа быць SMS на тэлефон, паведамленне ў сацсетку, ліст на электронную пошту, — дадала Святлана Караневіч.

Непасрэдна ў кабінете ёсць спіс даступных паслуг, з часам пры выкарыстанні кабінета створыцца і спіс паслуг, якія чалавек будзе заказваць з моманту актывацыі кабінета, а таксама спіс адказаў на звароты карыстальніка. Тут ёсць і фінансавая інфармацыя: можна прывязаць да акаўнта ў асабістым кабінете рахунак, каб атрымліваць паслугі, за якія трэба плаціць грошы, па перадаплаце.

Асабісты кабінет карыстальніка існуе, пакуль жыве беларус. Калі статус асобы ў рэгістры насельніцтва мяняецца на неактыўны (чалавек памірае) — асабісты кабінет блакіруецца і дэактывуецца, увайсці ў яго нехта іншы ўжо не зможа. Звесткі ў рэгістры абнаўляюцца штодня.

Ірына СІДАРОК.

Сталічны ракурс

ЛЫЖНЫЯ ТРАСЫ — КАМФОРТ ДЛЯ МІНЧАН

У сталічных жыхароў расце попыт на спартыўныя аб'екты ў горадзе, а завяршэнне зімовага сезона не закрывае лыжныя трасы да наступнага снежнага надвор'я. Гарадская інфраструктура дае магчымасць насельніцтву з задавальненнем праводзіць свой спартыўны вольны час у любую пару года. Начальнік галоўнага ўпраўлення спорту і турызму Мінгарвыканкома **Максім ВАРАПАЙ** расказаў аб паспяховым зімовым перыядзе і аб нагрузках на лыжныя трасы ў летні перыяд.

— Галоўнай пляцоўкай для аматараў лыжаў узімку стала траса ў Вясянцы. Там, акрамя звычайных лыжных шпаціраў нашых гараджан, праводзіліся і прафесійныя мерапрыемствы, і школьныя, і студэнцкія спаборніцтвы. На летні перыяд гэтая траса будзе задзейнічана для лыжаролераў —

такое спартыўнае хобі ўжо стала звыклым для мінчан.

У пачатку года для жыхароў Мінска зрабілі трасы са штучным снегам яшчэ ў трох сталічных месцах: лесапарку «Мядзвежына», парку «Курасоўшчына» і на вуліцы Цікоцкага. Лыжная даступнасць павялічылася — амаль ва ўсіх раёнах горада з'явіліся дастойныя маршруты.

Максім Варапай лічыць, што для мінскага насельніцтва ўласцівая разнастайнасць у выбары спартыўнага адпачынку. — Немагчыма вызначыць, на чым можна сканцэнтравана ў праектаванні новых аб'ектаў, — кажа суразмоўнік. — З-за двухмільённага мінскага насельніцтва нельга вызначыць дакладную колькасць наведвальнікаў. Гэта парк. Сёння гуляе 10 чалавек, заўтра на прабежку выйдзе 30. Хтосьці спакойна катаецца на роліках, а камусьці страшна

на лыжаролерах — таму што можна ўпасці, пабіць калена і г. д. Дакладна магу сказаць, што і ў летні перыяд лыжныя трасы будуць выкарыстоўвацца спартыўнымі школамі.

Аматары лыжаролераў у летні перыяд будуць катацца па трасе ў Вясянцы, Парку 900-годдзя Мінска і на вуліцы Цікоцкага, дзе ім давядзецца дзяліць тэрыторыю з веласіпедыстамі. Абсталюванне асфальтаваных трасы — прыемны бонус для мінчан, якія аддаюць перавагу здароваму спосабу жыцця.

За зіму ў Мінску выкарыстоўваліся 14 лыжных трас з агульнай працягласцю 20 кіламетраў. У іх лік уваходзяць як прафесійныя, так і прагалучныя. Максім Варапай тлумачыць, што мінчане прывыклі самастойна праводзіць маршрут для лыжні, дзе зручна і каб не перахадзіць астатнім. Лыжнікам можна было сустрэць на Цыянскім вадасховішчы, школьных стадыёнах і ў пар-

ках. Добры прыклад — абсталюванне тэрыторыі ў Курасоўшчынскім парку: у гэтым зялёным масіве людзі гуляюць, бегаюць, воляць каляскі з дзецьмі — усім камфортна. — Перазагрузкі па лыжных трасах няма, гэта датычыцца і лыжаролерных трас — яны даступныя. На Ваневея функцыянуе аб'ект для паўнаўраўнаважанага трэніроўка. І ўсё ж у мінчан прывяраць на агульнадаступнасць. Напрыклад, для жыхароў Першамайскага раёна ёсць траса ў Севастопальскім парку, на 2 кіламетры; можна прабежчыся, а можна пракаціцца і на веласіпедзе з лыжаролерамі.

Налета для мінчан плануюць здаваць у арэнду лыжны інвентар у парку «Курасоўшчына» і ў гарналыжным цэнтры «Сонечная даліна». Жадаем сталічным жыхарам бавіць з задавальненнем час на свежым паветры, падтрымліваючы фізічную форму!

Аляксей КАРПУК.

МЯДОВЫ МЕСЯЦ НА ТУРАЎСКІМ ЛУЗЕ

Да Міжнароднага дня птушак, 1 красавіка, супрацоўнікі Тураўскага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі і Нацыянальнага парка «Прыпяцкі» рыхтуюць свята для беларускіх бёрдвотчараў. На набярэжнай ракі Прыпяці педагогі і навучэнцы экалагічных гурткоў Цэнтра творчасці традыцыйна арганізуюць акцыю па назіранні за птушкамі. Гэта работа з дзецьмі па папулярызацыі аднаго з самых займальных навуковых хобі — бёрдвотчынг — натхніла арнітолагаў-аматараў Турава зрабіць традыцый і свята птушак, на якім кожны знойдзе заняткаў па інтарэсах.

У горадзе больш за семдзесят школьнікаў наведвае экалагічны гурткі мясцовага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі. Нядаўна іх навучэнцы і педагогі правялі акцыю «Жывая вясна». Дырэктар Тураўскага цэнтра творчасці Алена Паклонская расказала, як дзеці вучыліся назіраць за птушкамі ў падзорныя трубы і біноклі.

— Галоўная ўмова пры назіранні — цішыня. Дзяцей гэта дысцыплінуе, вучыць уважлівасці і развівае памяць. Яны запамінаюць вонкавы выгляд, адрозненні, галасы, звычкі птушак, — падкрэслівае кіраўнік Цэнтра. — Дзеці змаглі ўбачыць, што ўжо прыляцелі да нас кнігаўкі, качкі, гусакі, чайкі і крачкі, кані і асобныя віды кулікоў. Белая блакітна-князёк гняздуецца толькі на Палессі і з'яўляецца вельмі рэдкай. Многія бёрдвотчары прыездзяць здалёк, толькі каб убачыць яе. На нашы азёры, дзе шмат корму, прыляцелі чарада вялікіх граціёзных чапляў.

Педагог адзначае, што менавіта Тураўшчына з яе велізарнымі пойменнымі сенажачамі дае магчымасць для назірання за птушкамі ў любую пару года. Бо вядома, што па колькасці і разнастайнасці відаў птушак гэтая тэрыторыя Сярэдняй Прыпяці значна пераўзыходзіць многія часткі Еўропы. Нездарма яе называюць «птушынай Мекка».

Падчас акцыі юныя тураўскія экалагі разам з педагогамі і студэнтамі Мазырскага педагагічнага ўніверсітэта змаглі самастойна зрабіць штучныя гняздуі для соў.

— Совы не робяць гнёзды самі, — тлумачыць Алена Паклонская, — звычайна засяляюць гнёзды крумкачовых. Апошнія гады ў горадзе ссыкаюцца старыя вялікія дрэвы, і вушастыя совы адляцелі. Платформы для соў разам з навучэнцамі рабілі з таннага падручнага матэрыялу — лазовых прутьяў. Дарэчы, штогод лазовыя кусты высякаем сіламі валанцэраў. Наш пойменны луг зарастае гэтай казінай вярбой. Яна замянае сяліцка кулікам і з'яўляецца вялікай пагрозай для гэтых тундравых птушак. Цяпер вось знайшоўся карыснае ўжыванне лазе. З прутьяў вярбы атрымалася добрая замена платформ для соў.

Платформы навучэнцы экалагічных гурткоў узялі на дрэвы. Дзеці спадзяюцца, што совы вернуцца ў гэтыя мясціны. Навучэнцы школ горада непасрэдна на набярэжнай пабудавалі сінічнікі для розных відаў птушак, каб уладкаваць іх на школьным двары ў парку горада.

Змаглі дзеці паназіраць за працэсам і нават паўдзельнічаць у кальцаванні. Як распавяла Алена Паклонская, у Тураве знаходзіцца адзіная ў Беларусі арнітолагічная станцыя водна-балотных і калія-

водных птушак. Кальцаваць кулікоў у пойме ракі Прыпяці з 1980-х гадоў пачаў арнітолаг Прыпяцкага ландшафтна-гідралагічнага запаведніка Вадзім Клакоцкі, а ў 1999 годзе была адкрыта станцыя кальцавання. Падчас акцыі навучэнцы даведаліся, як адлюльваюць птушак і для чаго тое робіцца, таксама пра шляхі міграцыі і важнасць маніторынгу пералётаў. Усе ахвотныя маглі паглядзець, як праводзіцца кальцаванне і вымярэнне птушак. Многім было прыемна патрымаць птушку ў сваіх руках і выпусціць яе на волю адрозу пасля кальцавання.

Алена Паклонская расказала, чым асабліва можна зацікавіць юныя арнітолагаў-аматараў:

— Цяпер прылятаюць на Тураўшчыну рэдкае віды, якія застануцца ў нас толькі некалькі тыдняў, пакуль будуць карміцца. Час ад часу можна назіраць тысячы ўздоўж дарогі да дзвюх тысяч гусей белаложы. Кулікі — тундра-

выя птушкі, прылятаюць з Афрыкі. Асобныя іх віды пераадольваюць да сямі тысяч кіламетраў. Яны праз нашу тэрыторыю ляцяць на поўнач, але частка застаецца тут. Падлічана, што стабільна 35 відаў кулікоў застаецца на Тураўскім лузе. Разнавіднасць кулікоў — турухтаны — у нас падкрэсліваюцца пасля пералёту і тут праводзяць свае шлюбныя гульні, такі птушыны мядовы месяц на Тураўшчыне атрымліваецца. Надзвычайна цікаваць арнітолагаў выклікае апырэне розных відаў самоў турухтанай падчас шлюбных гульняў. Яно ніколі не паўтараецца ў прыродзе.

Для птушыных акцый педагогі Цэнтра творчасці рыхтуюць не толькі для дзяцей, але і для гараджан любога ўзросту гульнявыя пляцоўкі з экалагічнымі квестамі. Ахвотныя ўдзельнічаюць таксама ў майстар-класах па вырабе сувенірных птушак з воўны, паперы ці экзаматэрыялаў.

— Са сваёй практыкі далучэння дзяцей і моладзі да бёрдвотчынг, а таксама клубнай работы з гарадскімі арнітолагамі-аматарамі больш сталага ўзросту могуць скажаць, што птушкі мяняюць наша жыццё. Усе, ад малага да вялікага, хто захапіўся назіраннем за птушкамі на Тураўскім лузе, па-першае, перасталі шмат часу марнаваць дома перад тэлевізарамі ці камп'ютарамі, пачалі больш бываць на свежым паветры, палюбілі вандроўваць, пашыраюць зносіны з рознымі цікавымі людзьмі, якія таксама захапляюцца бёрдвотчынгам. Гэта не можа не радаваць. Для нас знаёмства з Тураўскім лугам і ўнікальнымі відамі птушак, якія прылятаюць да нас, — магчымасць дакрануцца да жывой прыроды, зведаць яе прыгажосць, навучыцца цаніць, — упэўняе тураўскі педагог.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.
Фота Тураўскага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі.

Сабраць бярозавыя «слёзы»

Як адбываецца нарыхтоўка і рэалізацыя соку ў Слуцкім лягасе

У Беларусі пачаўся сезон нарыхтоўкі бярозавога соку. Традыцыйна першымі пакаштавалі папулярныя вясновыя напоі жыхары паўднёвых рэгіёнаў. Аднак цяпер чарга дайшла і да асобных раёнаў Мінскай вобласці. Мы адправіліся ў Слуцкі лягас, каб паглядзець, які шлях праходзіць бярозавік перад тым, як трапіць на нашы абедзенныя сталы.

Вядома, усё пачынаецца з лесу. На тэрыторыі Урэцкага даследна-вытворчага лясыніцтва Слуцкага лягаса ёсць вялікі ўчастак, дзе нарыхтоўваецца бярозавік. Спецыялісты адзначаюць пэўныя правілы: нарыхтоўка соку праводзіцца не менш чым за 5 гадоў да надыходу ўзросту высечак. Больш за тое, для гэтага падыходзяць толькі дрэвы дыяметрам ад 20 см.

Далучым, прыдатная бяроза выбрана. Што далей? На вышыні 35-50 см вызначаюцца колькасць і размяшчэнне адтулін у залежнасці ад дыяметра ствала. Пры дыяметры

ад 20 да 26 см — не больш за адну адтуліну; ад 26 да 34 см — не больш за дзве; ад 34 да 40 см — не больш за тры.

Першапачаткова выдалаецца грубая кара. Адтуліны свідруюцца толькі тады, калі пачынаецца рух соку. Гэта правяраецца пры дапамозе праколаў шылам. Адтуліны правідураюцца да 1 см у шырыню, ад 2 да 3 см — у глыбіню. Пасля ўстанавіваюцца жалабкі, да якіх прымацоўваецца тара. У дадзеным выпадку гэта былі поліэтыленавыя пакеты. Таксама прапі-

лы можна рабіць на адлегласці бензапілой. Шырыня — да 12 см, глыбіня — ад 3 да 4 см. Яны робяцца з невялікім нахілам уніз, каб рух соку быў лепшым. Па словах спецыялістаў, у сярэднім адно дрэва можа даць да 200-300 л бярозавіку за сезон.

Усё зразумела, аднак ці мае права звычайны чалавек прыйсці ў лес, набраць соку і не атрымаць пры гэтым штраф? Вось як пракаментаваў гэта інжынер па лесакарыстанні Слуцкага лягаса Яўген ВЕРАМЕЙЧЫК:

— Нарыхтоўваць бярозавік маюць права і лягасы, і насельніцтва. Але насельніцтва павінна звярнуцца ў структурнае падраздзяленне лягаса лясыніцтва і атрымаць на гэта дазвол. Пляціць не трэба. Але спецыялісты

павінны паказаць людзям тэрыторыю, дзе можна нарыхтоўваць сок.

Атрымліваецца, што самавольная здабычка бярозавіку забароненая. За гэта прадугледжваецца адміністрацыйная адказнасць і штраф да 20 базавых велічынь. Зразумела, калі бяроза стаіць у вас на тэрыторыі, гэта зусім іншая справа. Вы маеце поўнае права нарыхтоўваць столькі соку, колькі душа жадае.

Ёсць і просты шлях, без рызык і штрафаў: бярозавік заўжды можна набыць у лягасе. Цана залежыць ад попыту. Напрыклад, у Слуцкім лягасе літр соку каштуе 30 капеек, а вось у Мінскім — ужо 48. Таксама за невялікую даплату даецца тара для тых, у каго яе няма.

Лізавета ГОЛАД,
фота аўтара.

Міхаіл КРОТ:

«Я АДЧУВАЮ, ШТО ЖЫВУ, ПАКУЛЬ МАЛЮЮ»

Прывабнасць мастацтва ў тым, што яно нікога не пакідае раўнадушным. Кожны знойдзе для сябе нешта цікавае: карціны, якія западаюць у самае сэрца, незвычайныя лёсы мастакоў... На адной выстаўцы можна цалкам адчуць бязмежную сілу чалавечага таленту. «Звязда» разам з галерэяй «АртХаос» вырашылі пазнаёміць усіх з гэтай сілай. У прыватнасці, з творчай сілай мастака Міхаіла Крата, чья выстаўка «Сезоны» адкрытая для наведвальнікаў галерэі «АртХаос». Яго карціны нібыта аб'ядноўваюць увесь свет: лета і зіму, вёску і горад, мінулае і сучаснае. Тут няма складаных сюжэтаў і патаемных сэнсаў. Толькі адлюстраванне прыгажосці беларускіх мясцін, іх гісторыі ў розныя часы. Пераходзячы ад карціны да карціны, глядач можа пабываць у сцюдзёнай зіме і ў гарачым лесе, у маленькай вёсцы і вялікім горадзе. Як такое магчыма, Міхаіл Крот расказаў «Звяздзе».

— Міхаіл, чаму справай вашага жыцця стаў менавіта жывапіс?

— Я нават і не марыў, што буду мастаком, крыху маляваў у дзяцінстве, атрымлівалася нядрэна. Бацька быў кіроўцам, таму я зацікавіўся аўтадызайнам і хацеў свае здольнасці прымяніць у гэтай сферы. Нават збіраўся паступаць у дарожна-будаўнічы тэхнікум на аўтамаханіку, каб зразумець спецыфіку. У маім пасёлку не было мастацкай школы, каб развіваць здольнасці, таму я проста вучыўся і крыху маляваў. Пакуль у наш дзясяткі клас не ўвайшоў Аляксандр Сяргеевіч Пясецкі, які набіраў дзяцей да сябе на курсы. Аднакласнік за мяне падняў маю руку, маўляў, я хачу маляваць. Так я стаў займацца ў Аляксандра Сяргеевіча, ён стаў маім першым настаўнікам па вывучэннем мастацтва. Ён жыві гэтым і мяне захапіў. Мы не проста нешта малювалі, вывучалі азы — Аляксандр Сяргеевіч расказаў нам гісторыю мастацтваў, паказаў вялізныя каталогі з карцінамі. Для невялікага пасёлка гэта было нешта дзіўнае. Ён жа мне раскажаў і пра мастацкае вучылішча. І я зразумеў, што мастак — не нейкі міфічны вобраз у берэзе і з бародкай, а абсалютна рэальная прафесія, якой можна навучыцца. Я загарэўся і паступіў у Гомельскае мастацкае вучылішча. Там, у гэтым мастацкім асяроддзі, была нейкая паралельная рэчаіснасць, якая мне спадабалася, і я захацеў больш вучыцца і развівацца.

— А як бацькі паставіліся да вашага выбару. Звычайна старэйшае пакаленне лічыць, што мастацтва — несур'ёзная прафесія?

— Мае бацькі сталі выключэннем. Яны былі толькі за і падтрымалі. Гэта вельмі рэдкае выпадок. Я сам бачыў, як да таго ж Аляксандра Сяргеевіча Пясецкага прыходзілі бацькі і забіралі дзяцей з заняткаў. Маўляў, ім трэба вучыць матэматыку, фізіку і атрымліваць сур'ёзную прафесію. А мастацтва, што — несур'ёзная прафесія? А потым тыя ж бацькі прыходзілі і прасілі прывесці з іх дзецімі некалькі заняткаў перад наступленнем. Магчыма, мне пашанцавала з генамі. Мая мама нядрэнна малюе. Я цікавіўся сваімі продкамі. І бабуля раскажала, што ў яе быў стрыечны брат, які ў 1930-я гады, падрабляў дакументы, грошы, дзедаці. Яго, канешне, арыштавалі, павіны былі нават расстраляваць. А ён у турме па памяці намалюваў усю сям'ю Сталіна і адправіў праўсёнае аб памілаванні. Калі яго выпусцілі, то ён змог уладкавацца мастаком у тэатры.

— Работы якіх мастакоў больш за ўсё зачалі вас, калі вы знаёміліся з жывапісам?

— Больш за ўсё па душы мне прыйшла руская мастацкая школа канца XIX — пачатку XX стагоддзя: Рэпін, Сурыкаў, Левітан, Каровін. Беларускія мастакі спадабаліся — Бялыніцкі-Біруля, Жукоўскі. Я рос на класічнай школе. Тады не разумеў таго ж Пікасо ці Ван Гога. Але іх творчасць — таксама базіс, неабходны для тых, хто займаецца мастацтвам. Аднак гэтага недастаткова, патрэбны веды. На другі год вучобы ў мастацкім вучылішчы я зразумеў, што мне трэба паступаць у Акадэмію мастацтваў. Гэта стала маёй мэтай. І адразу пасля вучылішча я туды паступіў на станковы жывапіс. На той час у модзе быў дызайн, і я хацеў туды, гэта было модна і крэатыўна. Але мне намякнулі, што лепш ісці на жывапіс. Я і не шкадуў, што так усё атрымалася.

— Значыць, мастакам патрэбна тэорыя?

— Неабходная. Самая вялікая памылка маладых мастакоў — калі яны думаюць, што ім не патрэбна тэорыя. Многія пасля вучылішча не ідуць у акадэмію, думаючы, што ўсё ведаюць. Але ёсць пэўная сістэма, шлях, які трэба прайсці. У акадэміі сістэмна даюць вопыт, які мастакі напроцоўвалі гадамі. Самастойна не заўсёды можна яго спазнаць. Калі я пішу карціну, усе правільны трымаю ў галаве. Здраецца, што вобраз у думках ёсць, а рэалізаваць яго на палатне не атрымліваецца. А калі ёсць веды аб кампазіцыі, аб тым, як змяшчаць фарбы і іншае, — усё рэальна. Адукацыя дае разуменне, што трэба рабіць. Але прыходзіць гэтае разуменне толькі з вопытам.

— Міхаіл, раскажыце, калі ласка, як фарміраваўся ваш мастацкі стыль?

— Мне заўсёды цягнула да пейзажаў. Пакуль я не разумею, які сюжэт магу стварыць і што гэтым скажу. Спробы былі, але далей справа не зайшла. А стыль... Сама натура дыктуе, што трэба рабіць і як. Гэта цяжка растлумачыць. Натурная работа — гэта збор эмоцый, уражанняў, пачуццяў, яны ствараюць хвалю, на якой і пішуцца карціны. У нас ёсць суполка мастакоў, мы разам ездзім на пленэры, вандруем па Беларусі. Аднаму гэта не так цікава, а з сябрамі зручней і веселей. Мы ўжо наведвалі шмат цікавых месцаў. Напрыклад, я ніколі не быў у Слоніме і Мсціславе, паехалі туды на пленэр, і я быў вельмі ўражаны. А першыя ўражанні самыя важныя, і на іх аснове ўжо ствараюцца вобразы. Спачатку нібыта проста малюваеш, а потым далучаюцца

відамі. Беларусь багатая на прыгожыя месцы. І ў любую пару года, у любы сезон на адным і тым жа месцы можна пісаць мноства карцін. Вельмі прыемна, што людзям наша творчасць цікава. Мне некалькі прапанаваў зрабіць выстаўку ў Полацку. А я прапанаваў, каб мы з сябрамі выставіліся: некалькі мастакоў лепей, чым адзін. Мясцовыя жыхары былі ў захапленні, людзям гэта цікава.

— А пра іншыя краіны што можаце сказаць?

— Прывяду ў прыклад Арменію, Чарнагорыю — там зламалася маё бачанне свету і колеру. У гэтых краінах зусім іншыя колеры. Я са сваёй палітрай ствараў брудныя пейзажы. Першыя дні стаяў як школьнік, не ведаючы што рабіць. Пазнаёміўся з ялцінскім мастаком, і ён мяне навучыў правільна змешчаць фарбы. Там яны вельмі яркія. Я думаў, што жыхары поўдня яркія колеры выкарыстоўваюць, таму што ў іх такія тэмперамент і бачанне. А аказалася — там рэальна такія колеры. Гэта было вельмі цікава. Здавалася б, ёсць жоўты, чырвоны і сіні. Але ў прыродзе яны выглядаюць зусім інакш, чым мы прывыклі.

— У вас шмат вясковых пейзажаў. Чым выклікана такая любоў да сельскай мясцовасці?

— Я сам з сельскай мясцовасці, і падчас вучобы амаль усе мае практыкі праходзілі ў вёсках. Мне гэта спадабалася, і напрыканцы вучобы нават з'явілася ідэя — прысвяціць карціны вёскам, якія паміраюць. Я прыязджаў у невялікую вёскаву, маляваў закінутыя хаты. Вяртаўся праз нейкі час, а аднаго дома ўжо не было, і зноў гэта месца пішу. Праз некалькі гадоў прыязджаю — іноў нешта змянілася. І так кожны эцюд, гэта старонка гісторыі, па іх можна ствараць храналогію вёскі. І я на гэтым зацікавіўся. Нават дыпломная праца ў мяне была з вясковымі матывамі.

— Вады на вашых палатнах таксама нямаюць, у тым ліку і ў выглядзе снегу...

— Там, дзе я нарадзіўся, вады мала, і я не так часта яе пісаў. А потым вельмі палюбіў краўдзівы рэк і азёр. Цікава назіраць за вадою, за тым, што ў ёй адлюстроўваецца. А зіма ўвогуле мой любімы сезон. Белы — гэта і не колер па сутнасці. На аснове белага, асабліва калі свеціць сонца, можна ствараць мноства колеравых гам. І гэта пакідае моцнае эмацыянальнае ўражанне. Зімой мне нават працаваць камфортней. Летам гарача, не хочацца нічога рабіць. А зімой,

на халадзе, прыйшоў, памалюваў і пайшоў грэцца. Дзень карацейшы, і гэта надае пэўны экстрым, няма калі думаць, сумнявацца, ленавацца, трэба лавіць момант.

— Міхаіл, вядома, што вы працавалі ў лічбавай графіцы, у кінаіндустрыі і нават у мультыплікацыі. Як так здарылася?

— Пасля Акадэміі трэба было самастойна зарабляць на жыццё, недзе жыць, патрэбна праца. Я ўладкаваўся ў майстэрню Міхаіла Савіцкага. У мяне была свая майстэрня, нейкая зарплата. Але грошай не хапала. Якраз таварыш, які працаваў дэкаратарам у кіно, шукаў памочнікаў. Гэта было цікава, я атрымліваў вопыт і грошы, засвойваў камп'ютарную графіку. Працаваў над дэкарацыямі для кіно і серыялаў. У мультыплікацыю трапіў па такой жа прычыне. Запрасіў аднакурснік, які працаваў у студыі, што стварала першы ў Беларусі 3D-мультыцік «Робікі». Тут трэба было і ўмець маляваць, і на камп'ютары працаваць. Здавалася б, што такога — героя мультыціка прыдумаць! Але на самай справе не так ужо і лёгка стварыць персанажа, які б выклікаў у чалавека пэўныя пачуцці і эмоцыі. Дарэчы, гэты мультыцік нават у Канах паказвалі.

— Цікавы занятак для чалавека, якія вырас на класічнай школе...

— Мне гэта было цікава для развіцця. Але я адчуваў, што губляю час. Займаючыся кіно і мультыплікацыяй, я не займаўся жывапісам. Гэта быў бег на месцы. Мае калегі растуць, ладзяць выстаўкі, а я малюю для сябе. Нават бывала такое, што я ноччу прачынаўся, да раніцы пісаў і ішоў на працу. Доўга ў такім рэжыме нельга было жыць. І я ўсё кінуў і паехаў у вёску. Іншыя думалі, што я зрабіў крок назад, проста здаўся. А я стаў спакойна маляваць і выкладваць свае работы ў сацыяльныя сеткі. Людзям гэта зацікавіла, у мяне сталі купляць карціны. З часам я сабраў партфоліа, мяне сталі запрашаць на пленэры. Прычым запрашэнні ішлі адно за адным і ў розныя краіны. І так атрымалася, што, зрабіўшы адзін крок назад, я зрабіў тры наперад.

— Міхаіл, у вас часта здараецца творчы крызіс? Як з ім змагаецца?

— На шчасце, не ведаю, што гэта такое. У мяне цяпер вялікі творчы пад'ём. У кожным новым месцы я атрымліваю натхненне. Пасля кожнай паездкі натура дае ўражанні. У мяне цяпер столькі ідэй, што пра крызіс і думаць няма калі. Мне трэба столькі зрабіць, што я не ведаю, калі ўсё гэта паспею. Галоўнае — працаваць, а натхненне, ідэі самі прыходзяць. Штучна старацца нешта з сябе выціснуць не трэба, нічога не атрымаецца. Для мяне маляванне — як для рыбака рыбалка: я атрымліваю задавальненне ад працэсу. Гэта ўжо лад жыцця. Я адчуваю, што жыву, пакуль малюю. Адзін дзень не папішу, і ўжо настрой мяняецца, пачынаецца нейкая хандра. І дні без жывапісу не магу. Раней не разумеў, як такое магчыма, але з часам адчуў на сабе.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

СЫНОЎСКІ ДОЎГ

Часам жыццё ставіць чалавека ў вельмі няпростыя абставіны. Ці ён сам сябе ставіць?

«Восенню 2015 года, пасля паўторнага інфаркту галаўнога мозга, мая маці вярнулася дадому з шпіталю ў цяжкім стане, — падзяліўся з нашым выданнем жыхар Баранавіч Міхаіл С. — Цяжар захворвання прывёў да неабходнасці пастаяннага догляду і стаў пунктам адліку знішчэння майго жыцця»...

Ляжачы хворы ў сямі змяняе жыццё блізкіх: неабходны чалавек, які будзе займацца доглядам за ім, патрэбны грошы і вольны час. Гэтыя няпростыя абавязальнасці ўзяў на сябе сын — яму давалося задумацца аб ліквідацыі ІП.

«Згодна з заканадаўствам, каб запазычанасць была прызнана безнадзейнай, неабходна выканаць некалькі ўмоў. У прыватнасці, павінна прайсці тры гады з моманту ўтварэння запазычанасці і ў даўжнікі не павінна быць уласнасці, за кошт якой можна было б пагасіць доўг. Эканамічны суд Брэскай вобласці прыйшоў да высновы, што гэтыя ўмовы нявыкананы».

«Выдаткаваўшы некалькі месяцаў на тое, каб выраць роднага чалавека з учэпстых лап смерці, я пачаў вывучаць пытанне аб магчымасці дзяржаўнай падтрымкі і даведаўся, што падача заявы аб ліквідацыі ІП не дае права на дапамогу, — распавядае ў пісьме Міхаіл Іванавіч. — Для гэтага дадаткова патрабуецца выключэнне з рэестра, на што сыходзіць некалькі месяцаў. А выключэнне з рэестра магчымае пасля поўнага разліку з дзяржавай. І калі падатковыя абавязальнасці, якія перашкаджаюць ліквідацыі, не было, то збор у ФСАН незалежна ад выніку працоўнай дзейнасці заплаціць я быў абавязаны (больш за дзве тысячы рублёў). А дзе мне было ўзяць грошы, калі ў папярэднія месяцы працаваць я не мог і практычна цалкам патраціў «падушку фінансавай бяспекі»? — піша чытач.

Словам, сітуацыя вельмі складаная.

«На маіх руках была цяжкахворая маці — інвалід першай групы, якая мела патрэбу ў пастаянным доглядзе. Адсутнасць наёмных работнікаў і магчымасці працаваць самому пазбавіла мяне даходу ад прадпрымальніцкай дзейнасці. Пры гэтым сацыяльная дапамога нам была не прадугледжана — было зарэгістравана ІП. Для закрыцця ІП неабходна было апаціць узносы ў ФСАН, на якія пасля месяцаў лячэння маці і майго вымушанага беспрацоўя грошай у мяне не было. Сітуацыя пагаршала наўнянасць на ўтрыманні траіх дзяцей, студэнта і двух непаўналетніх. Для паўняты карціны дадам, што жонка працаваць не магла, бо даглядала чатырохгадовую дачку... Пытанне фізічнага жыццявання стала рэальнасцю нашага жыцця. А ў дадатак на мне ляжала абавязальнасць па выплате падаткаў на зямлю і нерухомасць»...

У 2016 годзе ад аддзела ФСАН Міхаіл атрымаў дасудовае патра-

баванне аб выплаце збору за 2015 год. Не прымусіла сябе чакаць і завядзенне выканаўчай вытворчасці судовым выканаўцам па гэтым пытанні на суму каля 800 рублёў.

— Усе спробы растлумачыць маю сітуацыю і просьбы скасаваць іскі поспеху не прынеслі. Я быў вымушаны падаць заяву аб ліквідацыі ІП, працуючы з 1993 года!

«Многу было зроблены спробы данесці сваю сітуацыю да ўладаў, — паведамляе Міхаіл Іванавіч, — падчас асабістай сустрэчы з міністрам працы і сацыяльнай абароны. Яна адзначыла, што «маці можа ганарыцца такім сынам», але спаслалася на адсутнасць заканадаўчых падстаў магчымага спісання іску».

У далейшым, адзначае чытач, норма, што ўзносы выплачваюцца незалежна ад ажыццяўлення і вынікаў прадпрымальніцкай дзейнасці, была адменена. Паводле Указа Прэзідэнта № 500 ад 28 снежня 2018 года ў выпадку адсутнасці даходаў ад прадпрымальніцкай дзейнасці абавязальнасць выплаты збору ў ФСАН адсутнічае. Аднак гэты нарматыўны прававы акт не распаўсюджвае сваё дзеянне на адносіны, якія ўзніклі да яго ўваходжання ў сілу.

На сёння маці Міхаіла С. ужо няма ў жывых. ІП ён дагэтуль не закрыў з-за запазычанасці 2023 рублі 94 калейкі, якую чытач не пакідае надзеі афіцыйна прызнаць безнадзейным доўгам і спісаць у сувязі з абставінамі непераадольнай сілы. Дайшоў нават да Вярхоўнага Суда, дзе разглядалася яго касацыйная скарга, але рашэнне было вынесена не на яго карысць.

Сума запазычанасці, вядома, немаленькая. Але, магчыма, справа ўжо не толькі ў грошах... «Ці не занадта высокі кошт выстаўлены мне проста за тое, што я выканаў свой сыноўскі абавязак у адносінах да паміраючай маці?» — задае ён пытанне ў лісце. Сёння з-за гэтай запазычанасці па ФСАН ён можа пазбавіцца кватэры, якая дасталася яму ў спадчыну ад маці.

Ці безнадзейная запазычанасць?

Згодна з заканадаўствам, каб запазычанасць была прызнана безнадзейнай, неабходна выканаць некалькі ўмоў. У прыватнасці, павінна прайсці тры гады з моманту ўтварэння запазычанасці і ў даўжнікі не павінна быць уласнасці, за кошт якой можна было б пагасіць доўг. Эканамічны суд Брэскай вобласці прыйшоў да высновы, што гэтыя ўмовы не выкананыя.

«У ходзе разгляду справы ўстаноўлены і пацверджаны факты заканчэння трохгадовага тэрміну з дня ўтварэння запазычанасці, неажыццяўленне ІП дзейнасці на працягу апошніх 6 месяцаў, якія папярэднічаюць дню пачатку правяркі дадзенага факта. Разам з тым дакладна ўстаноўлена наўнянасць маёмасці, што належыць заяўніку. С., звяртаючыся ў эканамічны суд, каб прызнаць запазычанасць безнадзейным доўгам, настойваў на наяўнасці ўсіх умоў, прадугледжаных Указам № 239, у тым ліку аб адсутнасці ў яго маёмасці для пагашэння запазычанасці».

— Калі б у нас былі ўсе падставы, прадугледжаныя Указам № 239, мы накіравалі б дакументы ў Брэсцкае абласное ўпраўленне Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва для прыняцця рашэння аб спісанні запазычанасці, — растлумачылі ў Баранавіцкім гарадскім аддзеле Брэсцкага ўпраўлення Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны. — Але чалавек прайшоў тры судовыя інстанцыі, уключаючы Вярхоўны Суд. І на ўсіх этапах суд дэталёва разбіраўся ў яго сітуацыі. Калі б былі хоць найменшыя падставы для спісання доўгу, у дадзенай сітуацыі, напэўна, суд прыймаў бы пазіцыю грамадзяніна.

Аднак маёмасць прысутнічае, але з магчымасцю выкарыстоўваць яе для пагашэння запазычанасці Міхаіл Іванавіч катэгарычна не згодны.

«Дадзеная нерухомасць (кватэра, якую чытач атрымаў у спадчыну ад маці. — Заўв. аўт.) не мае ніякага дачынення да маёй прадпрымальніцкай дзейнасці, — падкрэслівае ён. — Я за яе больш як год змазваў раны і карміў з лыжач-

доглядае, павінен быць не заняты ў эканоміцы, растлумачылі ў Тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва г. Баранавічы. Маецца на ўвазе, што ён штодня ажыццяўляе догляд, і гэта яго работа — пра гэта робіцца запіс у працоўнай кніжцы. Сума дапамогі невялікая (сёння яна складае 296 рублёў 55 калеек), і, сутыкнуўшыся з падобнай сітуацыяй, людзі могуць звярнуцца па сацыяльныя паслугі.

— Сацыяльны работнік — гэта не сядзелка, — падкрэслілі ў тэрытарыяльным цэнтры. — Службовыя абавязкі сацыяльнага работніка — садзейнічаць: дастаўка прадуктаў пажылым людзям, дапамога па гаспадарцы. У дадзенай сітуацыі гаворка павінна быць вестцям менавіта пра сядзелку.

Сядзелку можна наняць як праз тэрытарыяльны цэнтр, так і знайсці самастойна. Гэта платная паслуга, кошт якой складае на сённяшні дзень у Баранавічах у сярэднім 1 рубель 16 калеек у гадзіну. Можна аформіць па доглядзе за інвалідам непрацуючага сваяка ці нават каго-небудзь з суседзяў, растлумачылі спецыя-

бароны, РУП «Белдзяржстрах», архівы, ва ўстанову «Рэдакцыя часопіса «Юстыцыя Беларусі». У рэгіструючы орган прадстаўляюцца, у тым ліку органамі ФСАН Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, даведка аб наяўнасці (адсутнасці) у індывідуальнага прадпрымальніка запазычанасці па плацяхах у бюджэт дзяржаўнага пазабюджэтнага фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь.

Пры наяўнасці ў суб'екта гаспадарання непагашанай запазычанасці перад бюджэтам па плацяхах у бюджэт дзяржаўнага пазабюджэтнага ФСАН Рэспублікі Беларусь, па абавязковым страхаванні ад гашчанага выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў, няспыненны абавязальнасць перад мытнымі органамі выключэнне суб'екта гаспадарання з Адзінага дзяржаўнага рэгістра юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў ажыццяўляецца толькі пасля прадстаўлення названымі органамі дакументаў, якія пацвярджаюць пагашэнне такой запазычанасці.

Дзеючае заканадаўства аб ліквідацыі суб'ектаў гаспадарання не прадугледжвае спрошчаны парадок ліквідацыі для індывідуальных прадпрымальнікаў, якія маюць членаў сям'і з інваліднасцю. Наяўнасць у аўтара звароту на ўтрыманні маці-інваліда не вызваляе яго ад выканання ўмоў, прадугледжаных заканадаўствам. З ліста аўтара відаць, што ў яго маецца запазычанасць перад ФСАН, пагасіць якую ён не мае фінансавай магчымасці, і распачата выканаўчая вытворчасць. Наяўнасць запазычанасці перад ФСАН пацягнула немагчымасць выключэння індывідуальнага прадпрымальніка з Адзінага дзяржаўнага рэгістра. Варта адзначыць, што ў адпаведнасці з арт. 1 Грамадзянскага кодэкса Рэспублікі Беларусь, прадпрымальніцкая дзейнасць — гэта **самастойная дзейнасць юрыдычных і фізічных асоб, якая ажыццяўляецца імі ў грамадзянскім абароце ад свайго імя, на сваю рызыку і пад сваю маёмасную адказнасць** і накіраваная на сістэматычнае атрыманне прыбытку. Бачыцца, што аўтар пытання рэалізаваў сваё права на абскарджанне ў эканамічным суд дзеянняў (бяздзейнасці) органаў ФСАН, аднак судовая калегія па эканамічных справах Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь не пагадзілася з яго довадамі і адмовіла індывідуальнаму прадпрымальніку ў задавальненні яго скаргі.

І што ў выніку?..

А калі падысці да пытання проста па-чалавечы? Цяжкахворы сваяк — гэта, безумоўна, велізарнае выпрабаванне для ўсёй сям'і. Але хоць сума запазычанасці (якая, як сцвярджаюць чытач, утварылася з-за хваробы маці) вялікая, яна не настолькі «астранамічная», каб яе немагчыма было паступаваць пагадзіць — бяскошчэ суды патрабуюць, мабыць, не менш сіл і нерваў, і ў тым ліку пэўных матэрыяльных выдаткаў. Між тым, гэтая гісторыя цягнуцца з 2015 года. І, здаецца, яшчэ не падышла да завяршэння... Пытанню пакуль больш, чым адказу.

Дзіяна РОНІНА.

кі... А нерухомасць, пабудаваная ў шлюбе, пакінутая мной былой жонцы і траім дзецям. Недабудаваны дом у г. Баранавічы, абапіраючыся на малазначнасць сумы іску (каля двух працэнтаў ад кошту) не можа служыць падставай адмовы ў задавальненні маёй скаргі», — адзначае ён.

Але вернемся да моманту ўтварэння запазычанасці. «Згодна з пастаовай Савета Міністраў № 1149 ад 2006 года, ІП пазбавілі права на сацыяльную дапамогу па доглядзе за інвалідам», піша ў рэдакцыю Міхаіл Іванавіч.

Сапраўды, паводле гэтай пастаовай, права на дапамогу па доглядзе за інвалідам І групы маюць «працаздольныя непрацуючыя, якія не займаюцца прадпрымальніцкай дзейнасцю, не навукаюцца ў навучальных установах дзённай формы атрымання адукацыі, асобы, якія не атрымліваюць пенсіі, дапамогі па беспрацоўі, штомесячнай страховай выплаты ў адпаведнасці з заканадаўствам аб абавязковым страхаванні ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў, штомесячнага грашовага ўтрымання ў адпаведнасці з заканадаўствам аб дзяржаўнай службе, якія ажыццяўляюць пастаянны догляд за непрацаздольнымі грамадзянамі».

Чалавек, на чые плечы кладзецца догляд за ляжачым інвалідам і які атрымлівае дапамогу па

лісты. У тэрытарыяльны цэнтр пісьмовыя звароты па пытанні аказання паслуг сядзелкі ад Міхаіла С. не паступала.

Літара закона

— Здараецца, індывідуальны прадпрымальнік больш не зацікаўлены працягваць сваю дзейнасць. У такім выпадку яму варта яе спыніць, — каментуе сітуацыю нашага чытача **адвакат Мінскай абласной калегіі адвакатаў Алена ГРОНСКАЯ**. — Адносіны, звязаныя са спыненнем дзейнасці індывідуальных прадпрымальнікаў, рэгулююцца Палажэннем аб ліквідацыі (спыненні дзейнасці) суб'ектаў гаспадарання, зацверджаным Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.01.2009 № 1. Дзейнасць індывідуальнага прадпрымальніка можа быць спынена па адпаведных падставах, прадугледжаных Палажэннем для ліквідацыі юрыдычных асоб.

Пры спыненні дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка ў рэгіструючы орган падаецца заява па форме, устаноўленай Міністэрствам юстыцыі, падпісаная індывідуальным прадпрымальнікам, што спыненне дзейнасць, з указаннем у ім патрэбных звестак.

Рэгіструючым органам прадстаўляюцца адпаведныя звесткі ў Міністэрства юстыцыі, у падатковыя, мытныя органы, органы ФСАН Міністэрства працы і сацыяльнай

Тэхналогіі будучыні

МАШЫНА-«ХАМЕЛЕОН»

З дапамогай дадатку можна змяніць яе дызайн

Нямецкі аўтавытворца BMW прадставіў першы ў свеце аўтамабіль, які змяняе колер. Машыну паказалі на выставе Consumer Electronics Show у Лас-Вегасе, перадае Reuters.

У канцэптуальным аўто, якое атрымала назву BMW iX Flow, выкарыстоўваецца электронная папера (іншая назва — E-Ink, электронныя чарнілы) — тэхналогія адлюстравання інфармацыі, распрацаваная для імітацыі звычайнага друку на паперы і заснаваная на з’яве электрафарэзу. Яе прымяняюць у электронных кнігах.

«Гэта сапраўды энергаэфектыўнае змяненне колеру з выкарыстаннем тэхналогіі E-Ink. Такім чынам, мы ўзялі гэты матэрыял — падобны на тоўстую паперу — і

наша задача была ў тым, каб вырабіць яго на трохмерны аб’ект, такі як аўтамабіль», — распавяла інжынер-даследчык BMW Стэла Кларк.

Пад уздзеяннем электрычных сігналаў, якія кіруюцца дадаткам на тэлефо-

не, матэрыял пераносіць на паверхню розныя пігменты, у выніку чаго аўтамабіль набывае іншыя адценне або дызайн, напрыклад, з’яўляюцца гонанчыя палосы.

Па словах Кларк, у будучыні змяненнямі можна будзе кіраваць з дапамогай кнопкі на прыборнай панэлі аўтамабіля ці, магчыма, нават з дапамогай жэстаў.

«У спякотны сонечны дзень вы можаце пераклЮчыць колер на белы, каб адбіваць святло. У халодны дзень можаце пераклЮчыць яго на чорны, каб палгняцца цяпло», — таксама адзначыла Кларк. У кампаніі кажуць, што падтрыманне колеру, абранага кіроўцам, не энергазатратнае. Пакуль што аўтамабіль падтрымлівае змену паміж белым і шэрым колерамі.

Пласты гісторыі

ВЯСЁЛКАВЫЯ КУБКІ

Аматар натрапіў на схованку з незвычайнымі манетами

У Германіі недалёка ад Берліна археолаг-аматар знайшоў сапраўдны скарб — старажытную схованку з залатымі кельцкімі манетами, першыя вядомыя кельцкія залаты скарбы ў Брандэнбургу. Аб унікальнай знаходцы паведаміла міністр культуры Брандэнбурга Манья Шуле, перадае livescience.com.

У схованцы налічылі 41 манету, усе яны былі адчаканены больш за 2000 гадоў таму. Паведамляецца, што скарб недалёка ад вёскі Байц знайшоў археолаг-добраахвотнік з Брандэнбургскага дзяржаўнага кіравання спадчынай Вольфганг Херкт. Першая знойдзеная манета нагадала яму вешка маленькай бутэлькі з-пад лікёру. Гэтыя незвычайныя манеты выгнутыя, такая іх асаблівасць паслужыла крыніцай нямецкай назвы «regenbogenschesselchen», што перакладаецца як «вясёлкавыя кубкі».

Па словах нумізмата і навуковага супрацоўніка Манетнага кабінета замка Фрыдэнштайн у Германіі Мар’янка Пілечіча, які вывучаў скарб, па народным павер’і, вясёлкавыя кубкі знаходзілі там, дзе вясёлка дакраналася да зямлі. Па яшчэ адной легендзе, вясёлкавыя кубкі «падалі проста з неба і лічыліся талісманамі на поспех і прадметамі з лячэбнымі эфектамі».

Біялогія з анатоміяй

ЧАМУ ЁН ТОРГАЕЦЦА?

Эксперт распавёў аб небяспецы вочнага ціку

Яго прычына можа быць не толькі ў стрэсе. Да такіх высноў у размове з журналістамі тэлекампаніі «Зорка» прыйшоў неўролаг, дацэнт кафедры неўралогіі і нейрахірургіі Рустэм Гайфутдзінаў.

На думку спецыяліста, вочны цік — з’ява сама па сабе несур’ёзная, можа з’яўляцца сімптомам хранічнага перанапружання. Але таксама ён можа быць вынікам міжвольнага скарачэння кругавой мышцы вока (блефараспазм) або геміспазмам — захворваннем нервовай сістэмы, якое выклікае міжвольнае скарачэнне мышцаў твару.

Доктар Гайфутдзінаў растлумачыў, што вельмі важна свечасова распазнаць, якога роду гэтыя цікі: пастаянныя або эпізядычныя. Такім чынам, калі ўрач фіксуе ў чалавека вочны цік, а не скарачэнне мышцы, то пацыенту неадкладна трэба звярнуцца да псіхатэрапеўта, які выпіша седатыўныя прэпараты для лячэння. Калі ж цік — вынік больш сур’ёзнага захворвання, такога, напрыклад, як блефараспазм, то, паводле слоў спецыяліста, яго альбо лечыць заспакаляльнымі прэпаратамі, альбо звяртаюцца да нейрахірургічнай аперацыі.

Здароўе на талерцы

СМАК МУЖНАСЦІ

Якая сувязь паміж спажываннем мяса і ўпэўненасцю?

Мужчыны, якія аддаюць перавагу чырвонаму мясу, схільныя да няўпэўненасці ў сваёй мужнасці. Да такой высновы прыйшлі канадскія вучоныя, паведамляе Daily Mail.

У даследаванні ўзялі ўдзел 287 мужчын з Вялікабрытаніі і Канады. Ім прапаноўвалася прайсці апытанне аб успрыманні ўласнай мужнасці. Таксама рэспандэнтам паказалі выявы мясных страў і спыталі аб жаданні набыць прадукт. Навукоўцы ўстанавілі, што ўдзельнікі апытання, якія маюць «крызіс мужнасці», аддалі перавагу мясному стэйку. «Нашы вынікі паказваюць, што мужчыны, занепакоеныя сваёй мужнасцю, могуць шукаць магчымасці павысіць яе з дапамогай ежы, якую спажываюць», — удакладніла адна з аўтараў даследавання Рьянон Макдонэл Меслер.

Нябачная пагроза

НОС У ТЫТУНІ

Звязалі паспяховаць дзяцей з курэннем іх бацькоў

Навукоўцы з Мельбурнскага каралеўскага тэхналагічнага інстытута ў Аўстраліі правялі даследаванне і высветлілі, што дзеці, чые бацькі кураць, дэманструюць больш праблем у паводзінах і горш вучацца ў школе ў параўнанні з дзецьмі, чые бацькі не кураць. Аб гэтым гаворыцца ў часопісе **Economics and Human Biology**.

Так, спецыялісты высветлілі, што дзеці бацькоў, якія не з’яўжаюць тытунём, мелі больш высокі сярэдні бал па ўсіх паказ-

чыках кагнітыўных тэстаў. Тыя, хто рос з мамамі і татамі, якія кураць, дэманстравалі ніжэйшы вынік. Таксама вучоныя ўстанавілі, што курэнне бацькоў зніжае акадэмічную паспяховаць іх дзяцей у сярэднім на 3 працэнты і пагаршае паводзіны на 9 працэнтаў.

Такім чынам, на думку аўтараў даследавання, атрыманыя выні-

кі падкрэсліваюць ролю сямейнага асяроддзя ў развіцці дзяцей у раннім узросце, якое закладае аснову для іх здароўя, сацыяльнага і эканамічнага поспеху.

«Мы лічым, што кампаніі, накіраваныя на скарачэнне спажывання тытуню, павінны паведамляць яшчэ і аб ненаўмыснай шкодзе, якую курэнне бацькоў можа нанесці дзецям у сучаснасці і будучыні», — заявілі спецыялісты.

Акрамя таго, адзначаецца, што ўздзеянне другаснага тытунёвага дыму дома можа прывесці да шматлікіх праблем са здароўем у немаўлят і дзяцей, напрыклад да астмы або вусных інфекцый.

Каго мы бачым!

У ДАПАМОГУ ЧЫРВАНАКНІЖНІКАМ

Распачалося вывучэнне ДНК рэдкіх леапардаў і тыграў

Спецыялісты расійскага нацыянальнага парку «Зямля леапарда» і Сеульскага нацыянальнага ўніверсітэта прыступілі да сумеснага даследавання ДНК рэдкіх папуляцый далёкаўсходняга леапарда, а таксама амурскага тыгра. Пра гэта паведаміла прэс-служба нацыянальнага парку «Зямля леапарда».

Напачатку ў нацпарку група карэйскіх даследчыкаў разам з расійскім калегамі ў лабараторыі правядуць работу па вылучэнні генетычнага матэрыялу з больш чым 200 узораў бялагічнага матэрыялу леапардаў і тыграў, сабраных на паўднёвым захадзе Прымор’я ў дзікай прыродзе за апошнія два гады. ДНК-дакты-ласкапіяў затым зоймуцца ў Сеульскім нацыянальным універсітэце.

Адзначаецца, што на аснове атрыманай інфармацыі навукоўцы змогуць распрацаваць больш дэталёвыя стратэгіі захавання чырванакніжных жывёл, у тым ліку даследаванне дапаможа зразумець, наколькі добра папуляцыя сябе адчувае, наколькі высокая яе генетычная разнастайнасць.

Таксама сярод магчымасцяў выкарыстаннага навукоўцамі метаду — вызначэнне віду, полу і роднасных сувязяў дзікіх жывёл

на аснове генетычнага матэрыялу. Новае даследаванне дазволіць параўнаць паказчыкі з вынікамі навуковых пошукаў мінулых гадоў,

прасачыць дынаміку змены генетычнай разнастайнасці.

Сяргей СТАРЫНАЎ.
Фота з адкрытых крыніц.

ГІЕНА Ў КАНВУЛЬСІЯХ

Чаму ў Польшчы абвастрэўся рэваншызм

Колішні камандуючы сухапутнымі войскамі Польшчы генерал Вальдэмар Кшышчак узяў пытанне аб прэтэнзіях Варшавы на Калінінград у эфіры мясцовага тэлеканала Super Express. Ён заявіў, што Варшава павінна ўзняць пытанне аб прыналежнасці Калінінградскай вобласці, якую з 1945 года «акупавала Расія». Гэтую заяву пракаментавала афіцыйны прадстаўнік МЗС РФ Марыя Захаравя. «Як падніме, так і апусціць», — напісала яна ў сваім Telegram-канале. Вярнуць Польшчы тое, што ніколі ёй не належала, у прычым не магчыма, заявіў прэс-сакратар Калінінградскай вобласці Дзмітрый Лыскоў. «Пытанне гэтае вельмі дзіўнае, асабліва ў святле таго, што цяперашні польскі Гданьск зусім нядаўна называўся Данцыгам і належаў іншай краіне, таму не ім гэтыя пытанні відавочна задаваць», — падкрэсліў ён. Як вядома, сучасная Калінінградская вобласць размешчана на тэрыторыі былой нямецкай правінцыі Усходняй Прусіі. У 1945 годзе тут праходзілі баі Усходне-Прускай аперацыі савецкіх войскаў. Пасля заканчэння Другой сусветнай вайны па рашэнні Патсдамскай канферэнцыі частка нямецкай правінцыі (прыкладна траціна) адышла СССР, астатняя тэрыторыя — Польшчы. Такія вар'яцкія заявы апошнім часам паступаюць з Варшавы рэгулярна. Чаму ў Польшчы абвастрэўся рэваншызм, чым гэта пагражае?

Беспрэцэдэнтная мілітарызацыя

Як падкрэсліў у прывітальным слове ўдзельнікам міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Стратэгічныя нацыянальныя інтарэсы Рэспублікі Беларусь у кантэксце сучасных глабальных выклікаў», якая прайшла ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я. Купалы, дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі Аляксандр Вальфовіч, «працягваецца беспрэцэдэнтная мілітарызацыя заходніх дзяржаў». Паўночнаатлантычны альянс размясціў у Еўропе больш за сотню тысяч вайскоўцаў у рэжыме павышанай гатоўнасці, гаворка ідзе таксама аб пляці авіяносных ударных групах. Пра гэта заявіў генеральны сакратар НАТА Энс Столтэнберг, паведаміла ТАСС. «Войскі альянсу прыведзены ў рэжым павышанай гатоўнасці ва ўсіх краінах — членах НАТА. Размова ідзе аб 100 тысячам амерыканскіх войскаў у Еўропе, а таксама 40 тысячам пад непасрэдным камандаваннем НАТА, глаоўным чынам ва ўсходняй частцы альянсу. «Ім усім аказваецца падтрымка марскімі і паветранымі сіламі, у тым ліку пляцію авіяноснымі ударнымі групамі на Краінняй Поўначы і ў Міжземнамор'і», — адзначыў Энс Столтэнберг. Раней ён паведаміў, што Паўночнаатлантычны альянс павялічыў абарончую прысутнасць авіяцыі, марскіх і сухапутных сіл для гарантавання бяспекі ўсходняй часткі альянсу.

«У прыграніччы Беларусі, у тым ліку на гродзенскім участку, адзначаецца канцэнтрацыя войскаў Польшчы», — адзначыў Аляксандр Вальфовіч. Міністр нацыянальнай абароны гэтай краіны Марыуша Блашчак заўважыў, што ў наступным годзе ваенныя расходы ў краіны ўзрастаць да трох працэнтаў ад ВВП (з цяперашніх 2%), паведаміла РІА «Навіны». «Мы стварылі фонд падтрымкі ўзброеных сіл, гэта будзе дадатковыя грошы, якія мы будзем укладваць у нашу бяспеку», — дадаў ён. Як стала вядома, прэзідэнт Андэжэй Дуда і прэм'ер-міністр Матэвуш Маравецкі абмяркоўваюць прапановы ўрада аб змяненнях у Канстытуцыі Польшчы. Гаворка ідзе аб выключэнні лімітаў расходаў на войска. Дуда заявіў аб імкненні давесці ваенныя расходы да 4 працэнтаў ВВП і агучыў намер павялічыць колькасць састаў Войска Польскага да паўмільёна чалавек (цяпер 128 тысяч).

Акрамя таго, у Польшчы па выніках чэрвенскага саміту НАТА

Я запытаў у членаў Кангрэса, якія ўдзельнічалі ў гэтай паездцы — як рэспубліканцаў, так і дэмакратаў, — проста базавую інфармацыю, што яны будуць рабіць: праграма візіту, расклад, хоць бы што-небудзь, — а мне казалі, што яны не могуць падаць журналістам гэтых падрабязнасцяў з, цытую, «меркавання бяспекі». Што гэта за «меркаванне бяспекі»? Амерыка знаходзіцца ў стане вайны? Польшча знаходзіцца ў стане вайны», — адзначыў амерыканскі журналіст.

Майкл Трэйсі таксама лічыць, што ў канчатковым выніку Пентагон займаецца тым, што падагравае апасродкаваную вайну супраць Расіі. «Бен Сас, сенатар-рэспубліканец, казаў, што палітыка ЗША павінна складацца ў тым, каб

могучы з'явіцца пастаянныя ваенныя базы ЗША, заявіў Марыуша Блашчак. «Гэта ўсё абмяркоўваецца. Мы мэтазнакіравана да гэтага ідзем», — сказаў ён. Паводле слоў міністра, на тэрыторыі Польшчы цяпер знаходзіцца больш за 10 тысяч амерыканскіх салдат. «У нас таксама ёсць брытанскія, румынскія і канадскія войскі, у нас ёсць салдаты з Харватыі, іх некалькі тысяч», — цытуе Марыуша Блашчак «Радзё Польшча».

Пад заслонай тайны

Тэлеканал TVN паведаміў, што эскадроны мінаносцаў USS Forrest Sherman ВМС ЗША прыбылі ў порт польскага горада Гданьска. На ўзбраенні эсмінца «сярод іншага» ракетныя ўстаноўкі і «прылады рознага калібру», перадаў тэлеканал. Адной з мэт яго прысутнасці ў краіне — запэўніць саюзнікаў з НАТА, што амерыканцы ў стане хутка рэагаваць на любую патэнцыяльную агрэсію ў рэгіёне, заявіў камандзір эсмінца Мэт Заблік.

Пры гэтым Пентагон не дае СМІ амаль ніякай інфармацыі, чым займаюцца перакінутыя ў Польшчу тысячы амерыканскіх вайскоўцаў, заявіў у інтэрв'ю Fox News незалежны журналіст Майкл Трэйсі, паведаміла RT. Ён адзначыў, што Пентагон не дазваляе нават «адабраным журналістам, якія былі б настроеныя на спрыяльнае ўспрымаццё таго, што амерыканскія вайскоўцы робяць у Польшчы», прыехаць на месца падзей і паглядзець, чым вайскоўцы ЗША займаюцца ў непасрэднай блізкасці да зоны баявых дзеянняў. Падобна сакарытнасць, паводле слоў журналіста, сама па сабе павінна выклікаць ва ўсіх непакое.

«Гэтыя аперацыі акружаныя заслонай тайны. Ведаецца, журналістам не дазваляюць нават зірнуць на тое, чым там займаюцца вайскоўцы. У Польшчу прыязджала дэлегацыя Кангрэса. Гэта была двухпартыйная дэлегацыя, якая складалася з кангрэсменаў.

Аб гэтым заявіў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» палітолаг Аляксей Дзермант, каментуючы прапанову Яраслава Качыньскага.

«На мой погляд, у Польшчы тут хутчэй такія тэрытарыяльныя апетыты. Таму што, прыкрываючыся войскамі НАТА, гэтай нібыта міратворчай місіяй, Польшча хацела б пашырыць зону свайго ўплыву. Гэта значыць, відавочна яна ўключала б Заходнюю Украіну. Мы ведаем, што ў Польшчы распаўсюджаны такія рэваншысцкія настроі. Яны лічаць гэта сваімі ўсходнімі ўскарынамі, прынамсі, Заходнюю Украіну. Таму я думаю, што ў дадзеным выпадку палякі пад нібыта згадай міратворчай місіі проста хочучы увесці туды свае войскі і ўсталяваць там зону кантролю», — сказаў Аляксей Дзермант.

Паводле яго слоў, фактычна гэта азначала б падзел Украіны, дзе Польшча атрымала б нейкія жадаваныя землі. «Але пры гэтым нават не адна яна ўявіла б туды войскі, а менавіта цэлая кааліцыя войскаў НАТА. Гэта значыць, Польшча спрабуе яшчэ і прыкрыцца іншымі дзяржавамі, маючы свае экспансіўныя планы. Польшча ўся, па сутнасці, прасякнутая вось гэтымі рэваншысцкімі настроямі. Яны культывуюць у сістэме адукацыі, у сродках масавай інфармацыі, у ідэалогіі польскай дзяржавы», — адзначыў палітолаг.

Аляксей Дзермант канстатаваў: Польшча хоча ўплываць на сваіх усходніх суседзяў. «Мы бачым гэта і на прыкладзе Беларусі — спробы ўмяшання ў нашы ўнутраныя справы, арганізацыі дзяржперавароту, выгаднага Польшчы. Ва Украіне, разумема, яны бачыць, што яны там ніяк асабліва не бяруць удзел, а павінны былі, на іх думку. І таму ўсё гэтыя актыўнасці. Ды нават у Лтве праз польскую меншасць яны спрабуюць прасоўваць свой парадак дня. Польшча, асабліва цяперашні кіруючы клас, вядома, спрабуе цяпер у такі пераломны гістарычны момант нешта для сябе тэрытарыяльна ўрваць, каб па спрабаваць пабудаваць вакол сябе нейкі блок або імперпадобнае ўтварэнне. Уласна кажучы, гэтым рэваншызмам і тлумачыцца такая дастаткова дакучлівая гіперактыўнасць Польшчы ў адносінах да сваіх усходніх суседзяў», — падкрэсліў эксперт.

Калонія Штатаў

Старшыня праўлення рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства «Веды» Вадзім Гігін у эфіры

YouTube-канала «Галоўны. Тур» выказаў сваё меркаванне аб магчымасці падзелу Украіны і перспектывах захавання дзяржаўнасці гэтай краіны. «Тыя, хто лічыць, што ўвогуле знікне (Украіна. — Рэд.), Польшча зойме Галіцыю... Думаю, гэта фантазмныя планы», — лічыць эксперт. Паводле яго слоў, НАТА свядома стварала Украіну як шэрую зону, каб свае войскі туды не накіроўваць. «Сапраўды, ёсць такія гарачыя галовы ў Польшчы і Прыбалтыцы, якія гатовыя пайсці да канца. Хоць справакаваць ядзерную вайну. Але ў іх ёсць гаспадары, не яны вырашаюць. Нічога ім гэтага зрабіць не дадуць, — сказаў Вадзім Гігін. — Тое, што на нейкім этапе Польшча, можа быць, увядзе свае войскі, — гэта я не выключаю. Але гэта ні ў якім разе не будзе азначаць палітычнага падзелу Украіны».

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Алег Гайдукевіч заявіў, што Злучаныя Штаты Амерыкі мараць зрабіць Еўропу сваёй калоніяй. Аб гэтым ён напісаў у сваім Telegram-канале. «Менавіта цяпер стала зразумела, навошта ЗША шмат гадоў кармілі сваіх сатэлітаў — Польшчу і краіны Прыбалтыкі. Менавіта цяпер відавочна, для чаго яны былі патрэбныя. Калі ЗША трэба будзе, то ў горах вайны кінуць менавіта Польшчу і Літву», — адзначыў Гайдукевіч. Ён дадаў, што «ніколі ЗША не ўкладвалі грошы проста так, гэта былі геапалітычныя плацдармы — Польшча і Прыбалтыка».

Тым часам на мінулым тыдні на паўднёвым захадзе Польшчы ўлады знеслі помнік чырвонаармейцам. Акт дзяржаўнага вандалізму здзейснены ў населеным пункце Хжовіц і трансліраваўся ў прамым тэлеэфіры дзяржтэлеканала TVP. Помнік быў узведзены ў 1949 годзе на месцы могілак, дзе былі пахаваны 620 чырвонаармейцаў Першага Украінскага фронту. Зносіць помнік прыбыў асабіста прэзідэнт Інстытута нацыянальнай памяці Польшчы Караль Наўроцкі, які заявіў, што «знос гэтага помніка, знос чырвонай зоркі важны для нашай будучыні». У прамым эфіры рабочыя збілі з паціметравага абеліска п'яцкантковую зорку з сярпам і молатам, а пасля, абвясціўшы манумент трасам, з дапамогай лябёдыкі поўнацю яго разбурылі. Відавочна, што «гіена Еўропы» (як раней называлі Польшчу і ўсё часцей называюць цяпер) у канвульсіях.

Пётр ДУНЬКО.

Даслоўна

«Гэта трэцяя сусветная вайна»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на нарадзе ў Мінску пракаментаваў прапанову Польшчы па накіраванні ва Украіну заходняга міратворчага кантынгенту. «Вы ж бачыце, ачумелія галыя палякі, яны прапануюць ужо: давайце створым міратворчыя сілы тысяч 100 і ўвядзем праз Львоў ва Украіну. Вы разумеете, што гэта трэцяя сусветная вайна, — заявіў кіраўнік дзяржавы. — І вы што, думаеце, мы ў баку застанемся бельмі і пушыстымі?»

«Нас проста ботам растопчуць з вашым такім характарам, мы нават не паспеем піскуць. Ці вы думаеце, я зноў буду з аўтаматам наперадзе бегач? Не, хлопцы. Хочаце мець краіну — за яе трэба чапляцца зубамі і трымацца. Лепш без аўтамата. Таму сітуацыя вельмі сур'ёзная, вельмі напружаная. І мы гэта павінны бачыць і разумець», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.1 по генплану. 2-я очередь строительства

Информация о застройщике: ОАО «БЕЛАТЭП» (ОАО «БЕЛАТЭП»).

Место нахождения: 220033, г. Минск, ул. Рыбалко, д. 5, пом. 127. Режим работы: понедельник — пятница с 9.00 до 17.00, обеденный перерыв — с 13.00 до 14.00, выходные дни — суббота, воскресенье.

Государственная регистрация застройщика: 18.12.1992 г. № 100104554, Мингорисполком (далее — МГИК).

В течение 3 предшествующих лет построены и введены в эксплуатацию следующие объекты: жилой дом № 5 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 15,5 месяца; жилой дом № 7 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца; жилой дом № 9 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца.

Информация об объекте строительства

Цель строительства: строительство объекта недвижимости «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.1 по генплану, 2-я очередь строительства (далее — жилой дом).

Этапы и сроки реализации строительства: начало строительства — 25.02.2022 г., завершение строительства — 25.03.2023 г.

Государственная экспертиза проектной документации: экспертное заключение № 222-15-20-D1 от 12.05.2020 г., выдано РУП «Главгосстройэкспертиза».

Местонахождение строящегося жилого дома: г. Минск, пересечение улиц Стрелковой и Рыбалко.

Характеристика строящегося жилого дома:

19-этажный 133-квартирный жилой дом в конструкциях серии М 111-90. Наружные стены — из сборных трехслойных железобетонных панелей толщиной 300 мм с эффективным утеплителем. Внутренние стены предусмотрены из железобетонных панелей толщиной 160 мм. Высота помещений жилого дома (от пола до потолка) — 2,64 м. Проектом предусмотрены теплоподполье, теплый технический чердак. Жилой дом оборудован пассажирскими лифтами грузоподъемностью 400 кг и 1000 кг. Все квартиры имеют остекленные лоджии. Окна и элементы остекления лоджий — из профилей ПВХ. Для физических ослабленных лиц предусмотрены подьезмы при входах в здание. Система отопления запроектирована с установкой узла учета тепла для каждой квартиры. В проекте предусматривается индивидуальный учет холодной и горячей воды для каждой квартиры. Предусмотрен расчетный учет электроэнергии: для каждой квартиры — в этажных щитах. Все приборы объединены в систему автоматизированного учета (АСКУЭ).

Наружная отделка: стены — фактурное покрытие защитно-декоративным полимерным составом, окраска фасадной краской. Источник теплоснабжения — наружные тепловые сети. Для телефонизации жилого дома проектом предусмотрен ввод магистрального волоконно-оптического кабеля.

Общее количество квартир — 133, в том числе 1-комнатных квартир — 19, 2-комнатных квартир — 58, 3-комнатных квартир — 56.

Количество предлагаемых для заключения договоров объектов долевого строительства: 30 единиц.

Цены на объекты долевого строительства:

1-комнатные квартиры общей площадью от 44,89 м² до 45,14 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1200 до 1250 долларов США;

2-комнатные квартиры общей площадью от 44,23 м² до 64,17 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1150 до 1300 долларов США;

3-комнатные квартиры общей площадью от 60,06 м² до 77,60 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1080 до 1230 долларов США.

У застройщика действует система регулирования стоимости, в зависимости от площади, этажа, условий оплаты строящегося жилого помещения и иных факторов, влияющих на стоимость;

Условия оплаты: оплата цены объекта долевого строительства (цены договора) производится дольщиком единовременно не позднее 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации договора создания объекта долевого строительства в МГИК. Подлежащая оплате сумма определяется по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному НБ РБ на дату оплаты. Датой оплаты признается дата фактического зачисления денежных средств на счет застройщика.

При расщорке (50 % в течение 5 календарных дней после регистрации договора, остаток — по графику платежей) стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 30 долларам США.

При привлечении кредита по партнерским программам банков стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 50 долларам США.

Права застройщика на земельный участок: на праве аренды, общая площадь земельных участков 1,3851 га, назначение — для строительства и обслуживания объекта «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Свидетельства о государственной регистрации от 17.03.2022 г. №№ 500/1935-2139, 500/1935-2142, 500/1935-2143, 500/1935-2144, 500/1935-2146, 500/1935-2147.

Границы земельного участка: г. Минск, район пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко.

Элементы благоустройства: проектом предусмотрено полное благоустройство территории с организацией подъезда, тротуара для пешеходов, пешеходных дорожек. На прилегающей территории запроектированы: площадка для сбора бытовых отходов, места для парковки автомобилей.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам:

помещения инженерного назначения, межквартирные, лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию многоквартирного дома.

Договор строительного подряда № 2.1/02-2022 от 22.02.2022 г., заключен застройщиком с ОАО «МАПИД».

Условия ознакомления с объектом долевого строительства: ознакомиться с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству можно в офисе продаж застройщика, расположенном по адресу: г. Минск, ул. Рыбалко, 5, пом. 129, тел.: +375 29 105 71 71, +375 29 106 71 71 или на сайте antonovsky.by.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.2 по генплану. 2-я очередь строительства

Информация о застройщике: Открытое акционерное общество «БЕЛАТЭП» (ОАО «БЕЛАТЭП»).

Место нахождения: 220033, г. Минск, ул. Рыбалко, д. 5, пом. 127. Режим работы: понедельник — пятница с 9.00 до 17.00, обеденный перерыв — с 13.00 до 14.00, выходные дни — суббота, воскресенье;

Государственная регистрация застройщика: 18.12.1992 г. № 100104554, Мингорисполком (далее — МГИК).

В течение 3 предшествующих лет построены и введены в эксплуатацию следующие объекты: жилой дом № 5 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 15,5 месяца; жилой дом № 7 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца; жилой дом № 9 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца.

Информация об объекте строительства

Цель строительства: строительство объекта недвижимости «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.2 по генплану, 2-я очередь строительства (далее — жилой дом).

Этапы и сроки реализации строительства: начало строительства — 07.02.2022 года, завершение строительства — 22.04.2023 г.

Государственная экспертиза проектной документации: экспертное заключение № 183-15/20 от 20.04.2020 года, выдано Республиканским унитарным предприятием «Главгосстройэкспертиза».

Местонахождение строящегося многоквартирного жилого дома: г. Минск, в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко.

Характеристика строящегося жилого дома:

16-этажный 79-квартирный жилой дом в конструкциях серии М464-М16. Наружные стены — из сборных трехслойных железобетонных панелей толщиной 400 мм с эффективным утеплителем. Внутренние стены предусмотрены из железобетонных панелей толщиной 160 мм. Перегородки — блоки ячеистого бетона (СТБ 1117-98) толщиной 100 мм. В составе стеновых конструкций, разделяющих смежные квартиры, имеются двойные перегородки из ячеистого бетона толщиной 100 мм каждая с заполнением зазора между ними минераловатными плитами толщиной 40 мм с последующим оштукатуриванием толщиной 20 мм. Перекрытия выполняются из железобетонных плит толщиной 160 мм. Высота помещений жилого дома (от пола до потолка) — 2,64 м. Проектом предусмотрены теплоподполье, теплый технический чердак. Подъезд жилого дома имеет сквозной проход. Жилой дом оборудован пассажирскими лифтами грузоподъемностью 400 кг и 630 кг. Все квартиры имеют остекленные лоджии. Окна и элементы остекления лоджий — из профилей ПВХ. Для физических ослабленных лиц предусмотрены подьезмы при входах в здание. Система отопления запроектирована с установкой узла учета тепла для каждой квартиры. В проекте предусматривается индивидуальный учет холодной и горячей воды для каждой квартиры. Предусмотрен расчетный учет электроэнергии: для каждой квартиры — в этажных щитах. Все приборы объединены в систему автоматизированного учета (АСКУЭ).

Наружная отделка: стены — фактурное покрытие защитно-декоративным полимерным составом (ЗДПС), окраска фасадной краской. Источник теплоснабжения — наружные тепловые сети. Для телефонизации жилого дома проектом предусмотрен ввод магистрального волоконно-оптического кабеля.

Общее количество квартир — 79, в том числе однокомнатных квартир — 31, двухкомнатных квартир — 17, трехкомнатных квартир — 31.

Количество предлагаемых объектов долевого строительства: 20 единиц.

Цены на объекты долевого строительства:

1-комнатные квартиры общей площадью от 25,97 м² до 39,96 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1270 до 1500 долларов США;

2-комнатные квартиры общей площадью от 59,81 м² до 62,9 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1170 до 1220 долларов США;

3-комнатные квартиры общей площадью от 75,06 м² до 75,88 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1100 до 1150 долларов США.

У застройщика действует система регулирования стоимости в зависимости от площади, этажа и условий оплаты строящегося жилого помещения и иных факторов, влияющих на стоимость.

Условия оплаты: оплата цены объекта долевого строительства (цены договора) производится дольщиком единовременно не позднее 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации договора создания объекта долевого строительства в МГИК. Подлежащая оплате сумма определяется по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному НБ РБ на дату оплаты. Датой оплаты признается дата фактического зачисления денежных средств на счет застройщика.

При расщорке (50 % в течение 5 календарных дней после регистрации договора, остаток — по графику платежей) стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 30 долларам США.

При привлечении кредита по партнерским программам банков стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 50 долларам США.

Права застройщика на земельный участок: на праве аренды, общая площадь земельных участков 1,3851 га, назначение: для строительства и обслуживания объекта «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Свидетельства о государственной регистрации от 17.03.2022 г. №№ 500/1935-2139, 500/1935-2142, 500/1935-2143, 500/1935-2144, 500/1935-2146, 500/1935-2147.

Границы земельного участка: г. Минск, район пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко.

Элементы благоустройства: проектом предусмотрено полное благоустройство территории с организацией подъезда, тротуара для пешеходов, пешеходных дорожек. На прилегающей территории запроектированы: площадка для сбора бытовых отходов, места для парковки автомобилей.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам:

помещения инженерного назначения, межквартирные, лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию многоквартирного дома.

Договор строительного подряда № 2.2/01-2022 от 24.01.2022 года, заключен застройщиком с ОАО «МАПИД».

Условия ознакомления с объектом долевого строительства: ознакомиться с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству можно в офисе продаж застройщика, расположенном по адресу: г. Минск, ул. Рыбалко, д. 5, пом. 129, тел.: +375 29 105 71 71, +375 29 106 71 71 или на сайте antonovsky.by.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.3 по генплану. 2-я очередь строительства

Информация о застройщике: Открытое акционерное общество «БЕЛАТЭП» (ОАО «БЕЛАТЭП»).

Место нахождения: 220033, г. Минск, ул. Рыбалко, д. 5, пом. 127. Режим работы: понедельник — пятница с 9.00 до 17.00, обеденный перерыв — с 13.00 до 14.00, выходные дни — суббота, воскресенье.

Государственная регистрация застройщика: 18.12.1992 г. № 100104554, Мингорисполком (далее — МГИК).

В течение 3 предшествующих лет построены и введены в эксплуатацию следующие объекты: жилой дом № 5 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 15,5 месяца; жилой дом № 7 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца; жилой дом № 9 по ул. Рыбалко, фактический срок строительства — 14,5 месяца.

Информация об объекте строительства

Цель строительства: строительство объекта недвижимости «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Жилой дом № 2.3 по генплану, 2-я очередь строительства (далее — жилой дом).

Этапы и сроки реализации строительства: начало строительства — 04.02.2022 г., завершение строительства — 19.04.2023 г.

Государственная экспертиза проектной документации: экспертное заключение № 176-15/20 от 15 мая 2020 года, выдано РУП «Главгосстройэкспертиза».

Местонахождение строящегося жилого дома: г. Минск, в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко.

Характеристика строящегося жилого дома:

10-этажный 49-квартирный жилой дом в конструкциях серии М 464-У1М. Наружные стены — из сборных трехслойных железобетонных панелей толщиной 300 мм с эффективным утеплителем. Внутренние стены предусмотрены из железобетонных панелей толщиной 140 мм. Высота помещений жилого дома (от пола до потолка) — 2,54 м. Проектом предусмотрены теплоподполье, теплый технический чердак. Жилой дом оборудован пассажирским лифтом грузоподъемностью 1000 кг. Все квартиры имеют остекленные лоджии. Окна и элементы остекления лоджий — из профилей ПВХ. Для физических ослабленных лиц предусмотрены подьезмы при входах в здание. Система отопления запроектирована с установкой узла учета тепла для каждой квартиры. В проекте предусматривается индивидуальный учет холодной и горячей воды для каждой квартиры. Предусмотрен расчетный учет электроэнергии: для каждой квартиры — в этажных щитах. Все приборы объединены в систему автоматизированного учета (АСКУЭ).

Наружная отделка: стены — фактурное покрытие защитно-декоративным полимерным составом (ЗДПС), окраска фасадной краской. Источник теплоснабжения — наружные тепловые сети. Для телефонизации жилого дома проектом предусмотрен ввод магистрального волоконно-оптического кабеля.

Общее количество квартир — 49, в том числе 2-комнатных квартир — 28, 3-комнатных квартир — 20, 4-комнатных квартир — 1.

Количество предлагаемых для заключения договоров объектов долевого строительства: 20 единиц.

Цены на объекты долевого строительства:

2-комнатные квартиры общей площадью от 56,66 м² до 61,25 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1150 до 1250 долларов США;

3-комнатные квартиры общей площадью от 71,8 м² до 80,34 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную от 1080 до 1130 долларов США;

4-комнатная квартира общей площадью 98,71 м². Стоимость строительства 1 м² квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную 1080 долларам США.

У застройщика действует система регулирования стоимости в зависимости от площади, этажа, условий оплаты строящегося жилого помещения и иных факторов, влияющих на стоимость.

Условия оплаты: оплата цены объекта долевого строительства (цены договора) производится дольщиком единовременно не позднее 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации договора создания объекта долевого строительства в МГИК. Подлежащая оплате сумма определяется по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному НБ РБ на дату оплаты. Датой оплаты признается дата фактического зачисления денежных средств на счет застройщика.

При расщорке (50 % в течение 5 календарных дней после регистрации договора, остаток — по графику платежей) стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 30 долларам США.

При привлечении кредита по партнерским программам банков стоимость 1 м² увеличивается на сумму белорусских рублей, эквивалентную 50 долларам США.

Права застройщика на земельный участок: на праве аренды, общая площадь земельных участков 1,3851 га, назначение — для строительства и обслуживания объекта «Группа многоквартирных жилых домов в районе пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко в г. Минске». Свидетельства о государственной регистрации от 17.03.2022 г. №№ 500/1935-2139, 500/1935-2142, 500/1935-2143, 500/1935-2144, 500/1935-2146, 500/1935-2147.

Границы земельного участка: г. Минск, район пересечения улиц Стрелковой и Рыбалко.

Элементы благоустройства: проектом предусмотрено полное благоустройство территории с организацией подъезда, тротуара для пешеходов, пешеходных дорожек. На прилегающей территории запроектированы: площадка для сбора бытовых отходов, места для парковки автомобилей.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам:

помещения инженерного назначения, межквартирные, лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию многоквартирного дома.

Договор строительного подряда № 2.3/01-2022 от 24.01.2022 г., заключен застройщиком с ОАО «МАПИД».

Условия ознакомления с объектом долевого строительства: ознакомиться с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству можно в офисе продаж застройщика, расположенном по адресу: г. Минск, ул. Рыбалко, 5, пом. 129, тел.: +375 29 105 71 71, +375 29 106 71 71 или на сайте antonovsky.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению антикризисного управляющего ООО «Юрстайл групп» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404) проводит в процедуре экономической несостоятельности (банкротстве) на основании определения Экономического суда Минской области от 14.03.2022 по делу № 290-17Б/2019 повторный открытый аукцион по продаже имущества ДУП «Передвижная механизированная колонна № 185» УП «Минскоблсельстрой» (222410, Минская область, г. Вилейка, ул. Чапаева, 50, УНП 690018995):

№ лота	Наименование	Начальная цена (без НДС), бел. руб.	Задаток, бел. руб.
НЕДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО:			
1	Здание мастерских с бытовыми помещениями (составные части и принадлежности: 2 склада, трансформаторная подстанция, 2 покрытия, 2 забора, электрические сети), инв. № 631/С-14023 общей площадью 872 кв. м; здание специализированное автомобильного транспорта – здание гаража на 10 автомашин, инв. № 631/С-14024 общей площадью 554,8 кв. м. Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 621350100001000428 площадью 1,1173 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Вилейка, ул. Посёлок Чапаева, 50. Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранный зона электрических сетей напряжением свыше 1000 вольт, площадь 0,0135 га; охранный зона объектов газораспределительной системы, площадь 0,1496 га	63 500,00 *цена снижена на 90 %	6 350,00
2	Здание административно-хозяйственного (административное здание) (составные части и принадлежности: забор, покрытие), инв. № 631/С-13842 общей площадью 673 кв. м; здание специализированное автомобильного транспорта (гараж) (составные части и принадлежности: пристройка, туалет), инв. № 631/С-13843 общей площадью 563,4 кв. м; здание неустановленного назначения (подстанция) (составные части и принадлежности: электрические сети), инв. № 631/С-13844 общей площадью 40,1 кв. м; склад для хранения цемента, инв. № 631/С-62448 общей площадью 162,4 кв. м; сторожевая, инв. № 631/С-62453 общей площадью 11,5 кв. м; электромеханическая мастерская, инв. № 631/С-62454 общей площадью 316 кв. м; гараж, инв. № 631/С-63015 общей площадью 581 кв. м; гараж, инв. № 631/С-63016 общей площадью 81,8 кв. м; старая цех, инв. № 631/С-63017 общей площадью 170,3 кв. м; здание по ремонту двигателей, инв. № 631/С-62455 общей площадью 264,8 кв. м; склад для хранения изношенных шин, инв. № 631/С-62449 общей площадью 28,6 кв. м; склад для хранения отработанных масел, инв. № 631/С-62452 общей площадью 15,5 кв. м. Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 621350100007002007 площадью 4,2852 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Вилейка, ул. 1 Мая, 108А	321 160,00 *цена снижена на 30 %	32 116,00
3	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад кирпичной) (составные части и принадлежности: пристройка), инв. № 631/С-13998 общей площадью 759,6 кв. м; здание неустановленного назначения – здание компрессорной (составные части и принадлежности: пристройка), инв. № 631/С-14022 общей площадью 93,7 кв. м; здание неустановленного назначения – здание растворобетонного узла (составные части и принадлежности: пристройка), инв. № 631/С-14023 общей площадью 482,6 кв. м; разгрузочно-погрузочная эстакада с кран-балкой (составные части и принадлежности: опора разгрузочно-погрузочной эстакады), инв. № 631/С-65294 общей площадью 0 кв. м; навес для производственных нужд, инв. № 631/С-65295 общей площадью 242,2 кв. м; навес для производственных нужд, инв. № 631/С-65296 общей площадью 251,8 кв. м; проходная (составные части и принадлежности: склад, 2 (два) покрытия, 2 (две) площадки, ограждение, пожарный резервуар), инв. № 631/С-65689 общей площадью 12,3 кв. м. Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 621350100007002013 площадью 2,4357 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Вилейка, ул. Посёлок Чапаева, 50	223 230,00 *цена снижена на 30 %	22 323,00
ОБОРУДОВАНИЕ: *Начальная цена оборудования снижена на 50 %			
4	Станок фугальный СФ4-1Б, 1998 г. в., заводской № 153564, инвентарный номер 04214211	1 500,00	150,00
5	Станок фрезерный деревообрабатывающий ФСШ-1А, инвентарный номер 04214206	2 250,00	225,00
6	Станок сверлильно-пазовальный СВПГ-2А, 1991 г. в., заводской № 1164	1 850,00	185,00
7	Станок сверлильный многошпиндельный ШМР-4, инвентарный номер 04214224	2 300,00	230,00
8	Станок строгальный четырехсторонний С25-4А, заводской № 96-1991, инвентарный номер 04214219	4 050,00	405,00
9	Рама лесопильная Р63-4Б, 1978 г. в., в комплекте тележка подающая, 1 шт., тележка принимающая, 1 шт., тележки малые, 2 шт., инвентарный номер 04214222	5 150,00	515,00
10	Рама лесопильная Р63-4Б, 1984 г. в., в комплекте тележка подающая, 1 шт., тележка принимающая 1 шт., тележки малые, 2 шт., инвентарный номер 04214215	5 150,00	515,00
11	Котел водогрейный стальной КСВ-0,09Т, 2004 г. в., зав. № 1363, инвентарный номер 1060	1 750,00	175,00
12	Станция структурная СШ-6, инвентарный номер 42129	1 500,00	150,00

Оборудование расположено по адресу: Минская область, г. Вилейка, ул. Чапаева, 50. Шаг аукциона 5 %.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB3012108260 0169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 181, БИК BRPSBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иной срок не будет установлен собранием (комитетом) кредиторов.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона возмещает затраты на публикацию и оплачивает организатору аукциона вознаграждение в следующем размере: по лоту № 1 – 7 (семи) процентов от цены продажи предмета аукциона, по лотам №№ 2, 3 – 4 (четыре) процента от цены продажи предмета аукциона, по лотам № 4–12 – 10 (десяти) процентов от цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения торгов и оформление участия в торгах определяется Законом Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» и размещен на сайте организатора торгов www.rft.by. Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену.

Участником, не признанным победителем, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней с даты проведения торгов.

Результаты торгов оформляются в виде протокола в день проведения торгов.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Организатор аукциона вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до даты их проведения.

Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 04.12.2021, 22.02.2022.

Предыдущие извещения по лоту № 1 были опубликованы в газете «Звезда» от 18.08.2021, 12.10.2021, 01.12.2021, 29.12.2021, 09.02.2022.

Предыдущие извещения по лотам №№ 4–12 были опубликованы в газете «Звезда» от 15.10.2021, 15.12.2021, 09.02.2022.

Предыдущие извещения по лотам №№ 2, 3 были опубликованы в газете «Звезда» от 04.12.2021, 22.02.2022.

Аукцион состоится 18.04.2022 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимая документация принимаются по 15.04.2022 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра (8029) 685 36 77.

УНП 690018995

ОАО «Белсчеттехника»

Учетный номер платящего: 100064838
Вид экономической деятельности:
Ремонт машин и оборудования общего и специального назначения
Организационно-правовая форма: Акционерное общество
Орган управления: Совет директоров
Единица измерения: тыс. руб.
Адрес: 220114, г. Минск, ул. Ф. Скорины, 14-226

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2021 г.

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2021	На 31 декабря 2020
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства			
Нематериальные активы	120	35	73
Вложения в долгосрочные активы	140	33	39
Долгосрочные финансовые вложения	150	1	1
ИТОГО по разделу I	190	15 872	16 395
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы			
в том числе:			
материалы	211	1 037	2 374
готовая продукция и товары	214	598	318
Расходы будущих периодов	230	24	22
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	6	6
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	1 064	1 399
Денежные средства и их эквиваленты	270	1 881	1 227
ИТОГО по разделу II	290	4 610	5 346
БАЛАНС	300	20 482	21 741
СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
1	2	3	4
III. СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал			
Резервный капитал	440	1	1
Добавочный капитал	450	6 296	6 352
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	3 800	3 052
ИТОГО по разделу III	490	18 873	18 181
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	2 499
ИТОГО по разделу IV	590	-	2 499
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств кредиты и займы			
Краткосрочная кредиторская задолженность	620	300	-
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	10	52
по авансам полученным	632	453	182
по налогам и сборам	633	524	490
по социальному страхованию и обеспечению	634	73	80
по оплате труда	635	217	227
прочим кредиторам	638	31	30
Доходы будущих периодов	650	1	-
ИТОГО по разделу V	690	1 609	1 061
БАЛАНС	700	20 482	21 741

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2021 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – декабрь 2021 года	За январь – декабрь 2020 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	10 074	9 968
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(7 544)	(7 057)
Валовая прибыль	030	2 530	2 911
Управленческие расходы	040	(1 253)	(1 291)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	1 277	1 620
Прочие доходы по текущей деятельности	070	65	412
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(486)	(727)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	856	1 305
Доходы по инвестиционной деятельности	100	154	114
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	33	67
проценты к получению	103	121	47
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(29)	(5)
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	(29)	(5)
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-
Доходы по финансовой деятельности	120	21	208
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	21	208
Расходы по финансовой деятельности	130	(74)	(105)
в том числе:			
проценты к уплате	131	-	(1)
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(74)	(87)
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	(17)
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности	140	72	212
Прибыль (убыток) до налогообложения	150	928	1 517
Налог на прибыль	160	(194)	(304)
Чистая прибыль (убыток)	210	734	1 213
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	14	8
Совокупная прибыль (убыток)	240	748	1 221

5-в. Информация о дивидендах и акциях

Показатель	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	559	560
в том числе: юридических лиц	лиц	1	1
в том числе: физических лиц	лиц	558	559
Обеспеченность акциями имуществом общества	рублей	17,20	16,57
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	1096989	1096989
8. Среднесписочная численность работающих	человек	260	282
9. Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): сервисные услуги (ремонт и техническое обслуживание техники) – 41,3 %, сдача в наем недвижимости – 42,8 %.			
10. Дата проведения годового общего собрания акционеров, на котором утверждался годовой бухгалтерский баланс за отчетный год: 29 марта 2022 г.			
14. Адрес официального сайта открытого акционерного общества в глобальной компьютерной сети Интернет: www.oao-bst.by			

Аудиторские услуги Индивидуальный предприниматель Каленкевич Л.Н.

220117, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Рафиева, 23-2/118, тел. моб. +375 (29) 636 78-16, Банк: IBAN BY28 BELB 3013 1050 4000 7022 6000 в ОАО «Банк БелБЭ» РБ, БИК BELBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 29. УНП 191800698.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской (финансовой) отчетности № 1 за 2021 год

Генеральному директору ОАО «Белсчеттехника» В.Ф. Хацкевичу

Аудиторское мнение
Аудирована организация: Открытого акционерного общества «Завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» (ОАО «Белсчеттехника») за период с 01 января 2021 года по 31 декабря 2021 года.

Юридический адрес: 220114, г. Минск, ул. Скорины, д. 14, к. 226. Открытое акционерное общество «Завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» создано приказом Минского городского комитета по управлению государственным имуществом и приватизации Республики Беларусь от 21.12.1994 г. № 421, путем преобразования государственного предприятия «Минский опытно-экспериментальный завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» в соответствии с законодательством о приватизации государственной собственности и законодательством об акционерных обществах, в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100064838, сокращенное наименование: ОАО «Белсчеттехника». Общество реорганизовано в форме присоединения к нему открытого акционерного общества «Каскад-93», зарегистрированного решением Минского горисполкома от 29.09.2000 г. № 1099, в едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100016908. УНП 100016908.

Аудиторская организация: аудитор – индивидуальный предприниматель Каленкевич Лилия Николаевна. Юридический адрес: 220117, г. Минск, ул. Рафиева, 23-2/118, моб. +375 (29) 636 78-16.

Квалификационный аттестат № 1614, выданный на основании приказа Министерства финансов РБ от 29.06.2009 г. Сведения о государственной регистрации: Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191800698 решением Мингорисполкома 28 января 2013 года. УНП 191800698.

Мною проведен аудит бухгалтерской (финансовой) финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» (ОАО «Белсчеттехника»), состоящий из бухгалтерского баланса на 31 декабря 2021 г., отчета о прибылях и убытках, отчета об изменении собственного капитала, отчета о движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также приложений к бухгалтерской (финансовой) отчетности.

По моему мнению, прилагаемая бухгалтерская (финансовая) отчетность достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение Открытого акционерного общества «Завод по ремонту и техническому обслуживанию вычислительной техники» (ОАО «Белсчеттехника») на 31.12.2021 г., а также финансовый результат его деятельности и финансовое положение, в том числе движение денежных средств, за год, закончившийся на эту дату, в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Руководитель аудиторской организации (или аудитор – индивидуальный предприниматель) Каленкевич Лилия Николаевна

Беларусь, Минск 22.03.2022 г.

Крынічка

Выдавецкі рэдакцыя «Звязда» Тэл. 8 (017) 287-18-15

Увесну догляд за газонам, садамі, градкамі, дрэвамі, кустамі і кветкамі пачынаецца з унясення адпаведных ўгнаенняў.

ДРЭВЫ

Снег, які растае, вымывае з глебы назпашаныя за мінулы сезон пажыўныя рэчывы. Першым з глебы сыходзіць так неабходны для нарощвання зялёнай масы азот. Менавіта з унясення азоту пад плодывыя дрэвы варта пачаць сезон догляду за садамі. Угнаенне праводзіцца за 2-3 тыдні да цвіцення. Для гэтага выкарыстоўваюць адзін з наступных раствораў: 5 % раствор мачавіны, аміячнай салетры або птушынага памёту з разліку паўведра на 1 кв. м прыствольнага круга; разводзіцца ў 2 л вады 500 г гноевой жыжкі на 1 кв. м прыствольнага круга.

Таксама можна хутка папоўніць запасы азоту з дапамогай пазакаранёвай падкормкі (апырскавання) мачавінай. Для яблыні падыходзіць 0,3 % раствор, для груш — 0,1-0,2 %, для костакчавых культур (вішні, слівы, чарэшні, абрыкоса) — 0,5-0,6 %.

КУСТЫ

Ягадныя кусты за вясну падкармливаюць двойчы — каранёвым і пазакаранёвым метадам. Першая падкормка робіцца пасля таго, як адтае глеба і набыраюць пупышкі. Для яе

неабходнае азотнае ўгнаенне, напрыклад, 25-30 г аміячнай салетры або 40-50 г сульфату амонію на 1 кв. м. Калі ўвосень пад куст уносілася арганіка (перагной ці гной, які перапраў), то азотнае ўгнаенне ўвесну можна прапусціць.

У канцы мая агрэст, парэчкі, маліны і іншыя ягаднікі маюць патрэбу ў пазакаранёвай падкормцы 1-2 % растворамі сернакіслага калію і суперфасфату, а таксама мікразэлементамі: сернакіслым марганцам (0,1-0,5 % раствор) і борнай кіслатой (0,01-0,05 % раствор).

АГАРОД

Найважнейшае ўгнаенне для агарода ўвесну — гэта, вядома ж, азот. Зрэшты, пра калій і фосфар таксама забываць не варта — правільнае спалучэнне гэтых рэчываў дазволіць гародніне раўнамерна нарощваць каранёвую сістэму і лістоту. Важна правільна спалучаць арганічныя і мінеральныя падкормкі для агарода, таму што толькі ў комплексе яны дадуць добры вынік.

Перапрэлы гной або кампост варта ўносіць за 3-4 тыдні да пасадкі гародніны з разліку 1 ведро на 1 кв. м.

Вясновая падкормка

А мінеральныя ўгнаенні — непасрэдна перад пасадкай або перакопкай зямлі. Калі арганікі ў вас няма, можна ствараць сухімі ўгнаеннямі і ўнесці на 1 кв. м наступныя рэчывы: 30-35 г азотных падкормак (аміячная салетра, карбамід або мачавіна); 25 г фосфарных ўгнаенняў (суперфасфат, амафоска); 20 г калійных рэчываў (сернакіслы калій, калімагнезія, калімаг), можна замяніць шклянкай драўнянага попелу.

ГАЗОН

Падкармливаць газон увесну можна, як толькі сьдзе снег. Угнаенне можна выкарыстоўваць як цвёрдае, так і вадкае. Чацей за ўсё ўжываюць: нітраамафоску «16:16:16» — у сухім выглядзе раскідваюць па 20-40 г на 1 кв. м, а затым старанна паліваюць; «Кеміру», «Універсал 2» — у сухім выглядзе раскідваюць па 40-50 г на 1 кв. м, паліваюць; «Бона Форту» (вадкае) — 80 мл разводзіць у вядры вады і паліваюць 6 кв. м газона, праз 2 тыдні паўтараюць.

КВЕТНІК

Падкормку першацвэтаў праводзяць сумесна з

рыхленнем глебы і мульчываннем, выбіраючы для гэтага комплексныя мінеральныя ўгнаенні.

Для добрага цвіцення ружам неабходны фосфар. Маладыя кусты, якія нарощваюць галіны і зеляніну, аддаюць перавагу арганічным падкормкам. Для іх аптымальным стане вясновае ўгнаенне перагною ці слабага раствора гною, курынага памёту, настою пустазелля. Для таго каб не абпацілі расліны, свежы памёт трэба разводзіць 1:20, настойваць 5 дзён, зноў разводзіць 1:3 і толькі пасля паліваць. Перапрэлы гной можна разводзіць 1:10, настойваць тыдзень, затым разводзіць 1:2 і выкарыстоўваць.

Дарослыя кусты руж замест арганікі аддаюць перавагу аміячнай салетры. Яе распыляюць па клумбе адразу пасля сыходжання снегу з разліку 20-30 г на 1 кв. м. Таксама стымуляюе цвіценне майская падкормка, прыгатаваная з 10 г суперфасфату і 10 г сульфату калію на 10 л вады.

Угнаенне для іншых садоўных кветак увесну можна падабраць універсальнае. Лепш за ўсё з гэтай задачай справяцца комплексныя мінеральныя ўгнаенні. Акрамя таго, можна насычаць глебу пазтапна, найперш уносіць пад кветкі азотнае ўгнаенне (аміячную салетру, карбамід або мачавіну), а па меры росту раслін дадаваць астатнія неабходныя кампаненты.

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра 25 сакавіка. Месяц у сусор'і Авена.

Сонца

	Уход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.45	19.43	12.58
Віцебск	6.34	19.34	13.00
Магілёў	6.35	19.34	12.59
Гомель	6.33	19.29	12.56
Гродна	7.01	19.58	12.57
Брэст	7.03	19.57	12.54

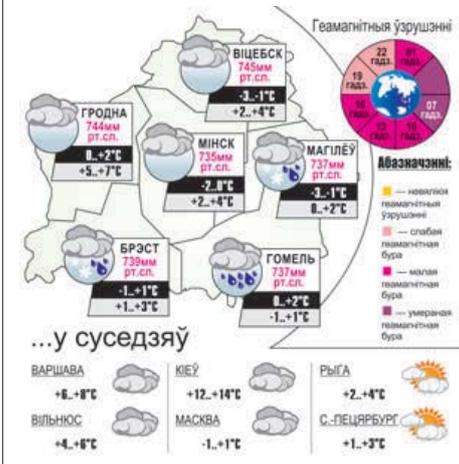
Імяніны

Ір. Кірылы, Трафіма. К. Альбіны, Карнелі, Веньяміна.

Фота Анатона КЛЕШУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

31 САКАВІКА

1752 год — нарадзіўся Гаўрыіл Іванавіч Дабрынін, рускі мемуарыст. У 1777 годзе адмовіўся ад духоўнай кар'еры і пераехаў у Беларусь — працаваў у Рагачове, Магілёве, Віцебску. Амаль сорак гадоў вёў аўтабіяграфічныя нататкі «Истинное повествование, или Жизнь Гавриила Добрынина, им самим писанная в Могилеве и Витебске». У творы апісаны дзяцінства аўтара, жыццё праваслаўнага духавенства, побыт чыноўнікаў у Беларусі ў канцы XVIII — пачатку XIX ст.

1887 год — нарадзіўся Баляслаў Рычардвіч Брэжа, беларускі і латыўскі археолаг, археограф, гісторык, філалаг, доктар гісторыі. Адзін з заснавальнікаў архіўнай справы ў Беларусі. У 1922—1924 гадах — навуковы супрацоўнік Віцебскага губернскага архіва. Аўтар больш чым 100 навуковых прац. Даследаваў гістарычныя сувязі беларусаў і латышоў, гісторыю паўстання 1863—1864 гадоў на тэрыторыі Віцебшчыны. Склаў бібліяграфію па гісторыі Беларусі, вывучаў полацкія леталісы.

1912 год — нарадзіўся Канстанцін Станіслававіч Шадурскі, беларускі вучоны ў галіне фармакалогіі, доктар медыцынскіх навук, прафесар. У 1953—1963 гадах — загадчык кафедры Мінскага медінстытута, затым — Беларускага інстытута ўдасканалення ўрачоў. Аўтар навуковых прац па даследаванні ў украенанні новых лекавых сродкаў для лячэння глаўкомы, гіпертанічнай хваробы і іншага. Даследаваў пытанні прамысловай і сельскагаспадарчай таксікалогіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

1770 год — Англійскі мараплавец Джэймс Кук, абследаваўшы Новую Зеландыю і высветліўшы, што гэта — востраў, пакідае яго і бярэ курс на захад — на Аўстралію.

1872 год — нарадзілася Аляксандра Міхайлаўна Калантай, вядомыя савецкія палітычны дзеяч, дыпламат, публіцыст. Першая ў свеце жанчына-пасол.

У гэты ж дзень нарадзіўся Сяргей Паўлавіч Дзягілеў, рускі тэатральны і мастацкі дзеяч. У 1898 годзе быў адным з заснавальнікаў аб'яднання «Свет мастацтва», у 1899—1904 гадах (сумесна з А. М. Бэнуа) — аднайменнага часопіса. З 1907 года — арганізатар штогадовых выступленняў рускіх артыстаў — «Рускія сезоны за мяжой», сімфанічных канцэртаў. У 1909 годзе адбыўся першы оперна-балетны сезон, які стаў трыумфам рускага тэатральнага мастацтва і зрабіў вялікі ўплыў на наступнае развіццё сусветнай харэаграфіі. У 1911 годзе стварыў пастаянную трупу «Рускія балеты Дзягілева», якая пачала выступленні ў 1913 годзе і існавала да 1929-га.

1889 год — у Парыжы адбылося ўрачыстае адкрыццё Эйфелевай вежы. Канструктар вежы Гюстаў Эйфель устанавіў на вяршыні вежы французскі сцяг. Узбірацца наверх тады даводзілася па прыступках.

1900 год — першая рэклама аўтамабілю з'явілася ў амерыканскай агульнаацыянальнай газеце Saturday Evening Post. Адна філадэльфійская кампанія эмсіла яе пад дэвізам «Аўтамабілі, якія прыносяць задавальненне».

МІГЕЛЬ СЕРВАНТЭС:

«Жорсткасць не можа быць спадарожніцай долблесці».

Пазноніце адну простую ісціну: у тым выпадку, калі вам ніяк не ўдаецца знайсці волны час для адпачынку, то ўжо хутка вам, напэўна, прыйдзецца шукаць волны час на лячэнне.

Жонка ўжо месяц чапляецца, каб я пачаў рабіць рамонт у туалце... Сёння ранняй, пакуль яна спіць, зачыніў прыбіральню, павесіў

таблічку «НА РАМОНЦЕ»... і з'ехаў на рыбалку.

Настаўніца раздае сшыткі пасля таго, як правярыла дыктоўку. Вовачка бярэ сваю работу, глядзіць і пытаецца: — Мар'я Іванавна, ніяк не магу зразумець, што тут унізе напісана? — Што ж тут незразумелага? Напісана ж: «Пішы разборліва!»...

— Кабачка ляўно...
— Дык няма ж такой рыбы!
— Як? Ікра ёсць, а рыбы няма!..